

Candidates must complete this page and then give this cover and their final version of the extended essay to their supervisor.

Candidate session number

Candidate name

School number

School name

Examination session (May or November)

May

Year

2013

Diploma Programme subject in which this extended essay is registered:

Romanian A

(For an extended essay in the area of languages, state the language and whether it is group 1 or group 2.)

Title of the extended essay:

Literatură pentru copii?
Reconsiderarea tematică a unor povești și
basme românești: "pentru copii" (P. Ispinescu și I. Creangă)

Candidate's declaration

This declaration must be signed by the candidate; otherwise a grade may not be issued.

The extended essay I am submitting is my own work (apart from guidance allowed by the International Baccalaureate).

I have acknowledged each use of the words, graphics or ideas of another person, whether written, oral or visual.

I am aware that the word limit for all extended essays is 4000 words and that examiners are not required to read beyond this limit.

This is the final version of my extended essay.

Candidate's signature:

Date:

Supervisor's report and declaration

The supervisor must complete this report, sign the declaration and then give the final version of the extended essay, with this cover attached, to the Diploma Programme coordinator.

Name of supervisor (CAPITAL letters)

Please comment, as appropriate, on the candidate's performance, the context in which the candidate undertook the research for the extended essay, any difficulties encountered and how these were overcome (see page 13 of the extended essay guide). The concluding interview (viva voce) may provide useful information. These comments can help the examiner award a level for criterion K (holistic judgment). Do not comment on any adverse personal circumstances that may have affected the candidate. If the amount of time spent with the candidate was zero, you must explain this, in particular how it was then possible to authenticate the essay as the candidate's own work. You may attach an additional sheet if there is insufficient space here.

This declaration must be signed by the supervisor; otherwise a grade may not be issued.

I have read the final version of the extended essay that will be submitted to the examiner.

To the best of my knowledge, the extended essay is the authentic work of the candidate.

I spent hours with the candidate discussing the progress of the extended essay.

Supervisor's signature:

Date

Assessment form (for examiner use only)

Criteria	Achievement level					
	Examiner 1	maximum	Examiner 2	maximum	Examiner 3	
A research question	2	2		2		
B introduction	2	2		2		
C investigation	3	4		4		
D knowledge and understanding	4	4		4		
E reasoned argument	4	4		4		
F analysis and evaluation	3	4		4		
G use of subject language	3	4		4		
H conclusion	2	2		2		
I formal presentation	3	4		4		
J abstract	2	2		2		
K holistic judgment	3	4		4		
Total out of 36	31					

International Baccalaureate
Romanian Literature A
Extended Essay

Literatură pentru copii?
Reconsiderarea tematică a unor povești și basme românești
“pentru copii”
- selecție din Petre Ispirescu și Ion Creangă -

by

Candidate Number:
IB Diploma Session: May 2013

Supervisor:

October 8th
Word Count: 3156

Cuprins

Abstract	3
Introducere	4
Cuprins	
A. COLECTIA DE BASME PETRE ISPIRESCU	
1. "Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte" Drepturi absolute asupra nasterii unui copil? - tema fertilității	4
2. "Sarea în bucate" Dragostea tatalui - instinct sau sentiment? - tema dragostei	6
3. "Praslea cel voinic și merele de aur" Praslea cel "Voinic" – fizic sau spiritual? - tema barbatiei radicale	8
B. POVESTILE LUI ION CREANGA	
1. "Capra cu trei iezi" Omul, "chipul lui Dumnezeu"? - tema perversității omenesti	10
2. "Fata babei și fata mosului" O valoare pierduta - tema smereniei religioase	11
Concluzii	13
Bibliografie	14
Anexe	15

Anexa 1 – Petre Ispirescu "Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte"

Anexa 2 – Petre Ispirescu "Sarea în bucate"

Anexa 3 – Petre Ispirescu "Praslea cel voinic și merele de aur"

Anexa 4 – Ion Creanga "Capra cu trei iezi"

Anexa 5 – Ion Creanga "Fata babei și fata mosului"

Anexa 6 – versurile melodiei Nane - Plec

Anexa 7 – Foaia Catehetica nr. 90 – Duminica Fiului Risipitor

Abstract

Încă din copilărie, suntem familiarizați cu basmele clasice românești pentru copii, acceptându-le că fiind literatura potrivită pentru cei mici. În ciuda acestui lucru, în eseul meu extins voi reconsidera tematic aceste povești și povestiri bazate pe o colecția folclorică a lui Petre Ispirescu și una cultă, scrisă de însuși Ion Creangă. Așadar, am alesti scriitori deoarece sunt practic adevărate simboluri pentru literatura infantilă românească, astfel popularizați. Într-adevăr, selecția de basme și povești pe care am făcut-o reprezintă, cum bine se știe, o colecție adresată copiilor, cu scopuri educative și cu o morală la sfârșit. Literatură adresată copiilor - consider că această abordare este într-o oarecare măsură corectă, însă eseul meu va face un așa-zis exercițiu de lectură și de interpretare, abordând aceste texte dintr-o perspectivă diferită, și anume cea a cititorului matur, demonstrând cum de fapt conțin o problematică serioasă, invitând cititorul adult, modern la o reflecție asupra propriilor sale probleme și asupra întregii sale existențe. Initial am pornit de la ideea de violenta existenta in literatura pentru copii, in sa pe masura ce am avansat am realizat cum ca aceste povesti si povestiri ascund ceva mult mai serios decat violenta in sine. Concluzia finala a eseului coincide in mare cu ce am dedus initial, iar prin analiza tematicii indirecte si in special a simbolisticii limbajului folosit in aceste texte am ajuns la o cu totul alta viziune si intelegere a acestor basme si povestiri, una mult mai sumbra, facandu-mi clar cum experientele pe care le-am avut ne influenteaza in mod direct intelegerea si judecata. (306)

Introducere

Eseul are ca materie primă de lucru 2 colecții populare de povești și basme, celebre și în același timp reprezentative pentru literatura românească (o colecție folclorică și o colecție cultă), mai exact o selecție pe care am făcut-o din aceste antologii. De-a lungul eseului voi experimenta o nouă abordare a acestor proze, căutând tematica lor serioasă din spatele aparențelor infantile. Demersul are în vedere o reconsiderare tematică a acestor povești și povestiri, cu scopul de a observa și înțelege cum o gândire matură percepe mesajele din spatele lor, în comparație cu ideile capturate de o imaginație infantilă, imatură și lipsită de experiența vieții.

Cuprins

A. COLECTIA DE BASME PETRE ISPIRESCU

1. “Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte”

Drepturi absolute asupra nasterii unui copil? - tema fertilității

Basmul cel mai cunoscut din colecția lui Ispirescu poate prilejui, chiar prin începutul său, o temă pentru reflecție. Cititorul actual matur, obișnuit cu practicile dar și discuțiile bioetice despre controlul nașterii și al fertilității (inseminarea artificială, fecundarea artificială, băncile de spermă, fecundarea in vitro), ar putea vedea în situația de la începutul basmului un scenariu legat de libertatea și determinarea unui cuplu de a avea un copil, precum și de moralitatea modului în care copilul ar putea fi adus pe lume. Contrar mentalității permissive de astăzi, morala basmului ar fi că este un păcat să acționăm împotriva voinței lui Dumnezeu.

În basm, cuplul împărătesc este format dintr-un ”împărat mare și o împărăteasă, amândoi tineri și frumoși” (pag 5), confruntat cu o fatalitate – aceea de a nu putea avea copii. Dacă pentru o familie obișnuită această realitate era, potrivit mentalității tradiționale, acceptată cu resemnare drept Voia lui Dumnezeu, pentru o familie împărătească (chiar și azi, pentru o familie monarhică) a nu avea copil echivalează cu o problemă politică (a nu avea urmaș). Dispunînd de puterea pe care poziția aleasă le-o conferea, cei doi tineri se încapățînează să facă totul posibil, mai puțin să se roage la Dumnezeu care este de fapt absent din schemă, ba chiar ignorat și eliminat, de vreme ce căutările soluției nu prea pot fi considerate ortodoxe: ”au îmblat pe la vraci și filosofi, ca să caute la stele și să le ghicească dacă or să facă copii” (pag 6). După ce dau de acel „unchias dibaci”, cei doi primesc un avertisment explicit: ”Dorința ce ai o să-ți aducă întristare”(pag 6). Reacția tînărului împărat și al soției sale este însă de-a dreptul insolentă, căci ei refuză să se supună oricărei autorități, ba chiar judecata pripită a celor doi arată încă o dată egoismul cu care ei au abordat ideea de a avea copii, pentru ei fiind prioritar doar ceea ce le trebuie acumca un fel de gratificație a perfecțiunii mariajului și imaginii lor.

Dacă facem un exercițiu de imaginație și transpunem acest cuplu din basm în zilele noastre totul ni se va pare normal – nenumărate cupluri sunt încurajate azi să aibă copii prin metode de fertilizare artificială pentru a scăpa de frustrarea fertilității - doar morala creștină strict canonică, ce crede în dreapta judecată, revelația divină și învățătura Bisericii, mai reacționează față de acest mod autodeterminat de abordare a realității vieții și a iubirii într-un cuplu căsătorit. Potrivit credinței creștine, finalitatea căsătoriei se găsește în împlinirea celor doi soți printr-o iubire jertfelnică, ce-i poate conduce la cunoașterea lui Dumnezeu și la desăvîrșire. Dacă între roadele vieții de familie se va număra și nașterea de prunci, aceasta trebuie primită ca un dar și ca o binecuvîntare a lui Dumnezeu.

Cu ajutorul acestui basm, cititorul este invitat să mediteze dacă libertatea de care dispun oamenii astăzi pentru a avea acel copil pe care Dumnezeu nu îl dă – este sau nu o autentică libertate și mai ales dacă îi face cu adevărat fericiți. Basmul ne arată prin acțiunea sa că cei doi părinți tineri și frumoși au fost pedepsiți pentru îndrăzneala și aroganța lor prin deznodământul tragic al basmului. Cuvintele Apostolului Pavel se aplică foarte bine la basmul lui Ispirescu dacă avem în vedere acțiunea sa: "Toate-mi sunt îngăduite, dar nu toate îmi sunt de folos" (ICor.6,12).

2. "Sarea în bucate"

Dragostea tatalui - instinct sau sentiment? - tema dragostei părintești

Trecând mai departe la cea de-a doua poveste din antologia selectată, ne confruntăm cu noi idei preconceptuate bine înrădăcinate în stereotipurile întâlnite în caracterizările personajelor, dar și cu conceptul simplu de iubire într-o familie. În ciuda faptului că basmul are ca ideal teoretic punerea în evidență a raportului superior dintre dragostea unui copil pentru părintele său și orgoliul rănit, în spatele cuvintelor se găsesc înțelesuri mult mai grave, drame psihologice și acte inumane. În acest basm mă voi axa pe natura nenumăratelor relații de iubire existente atât în familie cât și dincolo de ea. Încă din primele rânduri sesizăm un ton rece exprimat prin prozodii scurte, tăioase, un ton care persistă și sugerează amărăciunea văduvului împărat. Tată a trei fete care "se sileau și ele din toată puterea lor ca să-l facă să-și uite mâhnirea ce-l coprinsese pentru moartea mamei lor" (pag 180) nu reușise încă să își revină după iubirea lui pierdută, fără să realizeze făcându-și propriile fiice să sufere alături de el. Într-adevăr, le-a crescut, le-a învățat ce a știut și le-a păzit, însă în ambele cazuri asistăm la o iubire instinctivă, o dragoste care nu avea la bază sentimentul pur și inocent, ci mai degrabă indatoria părinte-copil. "Toata dragostea și-o aruncase asupra fetelor" (pag 180) prin

utilizarea acestui verb semnificația expresiei se schimbă radical, căci dragostea se oferă nu se aruncă, totul părând mai degrabă un deșeu abandonat decât o binecuvântare. În momentul când tatăl le cere fetelor să îi descrie cât de mult îl iubesc ele pe el, acesta dă dovadă de ipocrizie și superficialitate, contrazicând conceptul de dragoste parentală necondiționată. În momentul în care tatăl aude răspunsul mezinii, acesta explodează de supărare și o izgonește de acasă, călcând în picioare efectiv orice grad de moralitate încă existent “Cum de nu te-ai luat după dânsule că să-mi spui câtă dragoste dulce ai și tu către tatăl tău? Să te duci de la mine cu sarea ta cu tot, să nu-ți mai auz numele!” (pag 182) . Acesta a avut o reacție într-adevăr impulsivă, iar o prima consecință pe care o are asupra fetei renegarea de către tatăl ei o observăm în momentul în care aceasta ajunge la împărăția cealaltă, afirmând că este “o fată săracă și fără de parinti” (pag 182) . Deja asistăm la o reciprocitate, o îndepărtare emoțională față de familia sa. Scena ne este prezentată dintr-o perspectivă rece, indiferentă, tonul de la început menținându-se și sugerând sentimentele ucise din inima mezinii familiei, ea la rândul ei renegându-l pe tatăl sau, afirmând că este mort. Totuși, ea nu a mințit, nici pe departe, căci această “moarte” nu se referă la înțelesul fizic, ci mai degrabă la ideea cum că el, în adâncul inimii ei, nu mai trăiește. Efectele pe care aceste lucruri l-ar avea asupra unui copil ar putea fi devastatoare în ceea ce privește dezvoltarea lui psihică și i-ar putea afecta grav sănătatea emoțională. În contrast cu această iubire instinctivă existentă în mediul din care mezina a plecat este iubirea sentimentală peste care ea da, în noua ei locuință, și cum fiul împăraților a devenit o sursă de dragoste care nu numai că o alimenta acum însă îi și vindeca parțial rănilor trecutului. În ciuda acestor lucruri, basmul se sfârșește oarecum bine, comparativ cu celelalte “tatăl și fiică lui cea mică se reunesc, însă din inițiativa fetei “Când începură a face poftirile la nuntă, logodnică fiului de împărat se rugă cu cerul, cu pământul ca la nuntă să poftască și pe împăratul cutare, pe tatăl ei adică; se feri însă d-a spune cuiva că este fata aceluia împărat” (pag 186) care, bazându-se pe dragostea sentimentală și nu pe cea instinctivă nu și-a uitat

originile, arzând de nerăbdare să îi dovedească tatălui ei că a greșit alungând-o de acasă. Pe de altă parte, o rațiune matura nu vede numai “happy end-ul” poveștii, ci și aspectele negative cum o simplă scuză poate repara ani întregi de suferință și sentiment de abandon “Atunci tatăl fetei mărturisi că n-a știut să prețuiască duhul fetei sale, și și-a cerut iertaciune” (pag 190) nepunând accent de daunele psihologice create fiicei alungate. Semnificația cuvântului “duhul” în această afirmație a împăratului reușește oarecum să capteze esența acestui basm, valoarea cea mai de preț și cea mai fragilă a unui om, fragilitate care este însă minimalizată cu scopul de a evidenția defapt valorile ei, însă în realitate un astfel de gest glacial precum cel al tatălui de la începutul romanului.

3. “Praslea cel Voinic si Merele de Aur”

Tema solutiilor radicale si pragmatice

In acest basm, cititorul matur afla cum Praslea, mezinul familiei, cel mai mic dintre cei trei frati este defapt barbatul adevarat. Personajul acesta da o lectie adultului matur ce inseamna in zilele noastre ‘conflict resolution’, adica modalitatea optima de rezolvare a unei probleme. Cu alte cuvinte, intr-o situatie de criza este de urmarit cum procedeaza acest personaj, in povestea noastra situatia de criza reprezentand disparitia perpetua a merelor de aur din gradina imparatului. Motivata de dragostea pentru tatal sau, mezinul se incumeta si incerca sa protejeze merele, si in ciuda neincrederii tatalui sau ‘Fugi d-aici, nesocotitul, zise imparatul. (...) tocmai tu, un mucos ca tine, o sa izbuteasca?’ (pag 68) acesta izbuteste in a-si duce treaba la bun sfarsit. Dupa ce a atins intr-un final merele, imparatul s-a declarat fericit, nemaidorind prinderea hotului, insa ratiunea si in special inteligenta lui Praslea il determina sa vrea sa termine ce a inceput ‘acum – zise Praslea – sa cautam pe hot’ (pag 70) lucru ce ne indica radicalismul acestui personaj, contruindu-si

propria sa identitate si barbatie, depasindu-si tatal. Praslea actioneaza cu o inteligenta extraordinara si nu se increde in sine orb 'batu tepusele in pamant si se puse intre ele' (pag 69) ca in cazul in care ar adormi, sa se intepe in ele. Cititorul matur intelege cum in viata trebuie sa fi extrem de vigilent si sa iti iei variante de siguranta, de *backup*. In continuare, Praslea porneste in cautarea hotului, moment critic in firul narativ al povestiri deoarece observam inca o data determinarea si absolutismul caracterului lui Praslea, dar si o oarecare cunoastere de sine, caci Praslea se afunda defapt in iadul sau personal "Praslea ajuns pe taramul celalalt, se uita cu sfiata in toate partile (...) Deocamdata ii fu cam frica, dara, imbarbatandu-se, apuca pe un drum..." (pag 72). Dupa ce este abandonat de proprii sai frati in adancurile lumii de dincolo, mezinul da dovada de probabil cea mai radicala decizie fizica din basm "fara sa-si piarda cumpatul, trase palosul si-si taie o bucata de carne moale din coapsa piciorului de sus si o dete zgripsoroaicei" (pag 80) observand un sacrificiu de sine; intreaga experienta ii contureaza si mai mult identitatea radicala, instrainandu-l in asa fel incat atunci cand revine acasa "imbracat fiind in haine proaste taranesti" (pag 81) acesta da dovada de o radicalitate glaciala rezistand rugaciunilor parintilor sai ingenuncheati in fata lui. Readaptarea lui este ingreunata de lipsa de incredere pe care Praslea o are acum in omaeni, inclusiv in ceea ce ii priveste pe parintii lui "dar el tagaduia" (pag 85), el ezitand sa le curme suferinta si sa isi marturiseasca adevarata identitate. Basmul se sfarseste cu un 'happy end', iar ideologic vorbind aceasta povestire ne prezinta cum in viata, trebuie sa fim in stare sa luam decizii rationale, radicale si sa nu ne lasam induplecati de circumstante – la fel ca Praslea, Praslea cel mic dar voinic spiritual.

B. POVESTILE LUI ION CREANGA

1. “Capra cu trei iezi”

Omul, “chipul lui Dumnezeu”? - tema perversității omenesti

Povestea ‘Capra cu trei iezi’ deja este faimoasa chiar si printre copii ca fiind o poveste sadica, grotesca, foarte pe gustul copiilor din zilele noastre, care din nefericire petrec exagerat de mult timp in fata ecranelor urmarind desene violente. Urmarind aceasta poveste alegorica, vedem cum capra este un simbol real pentru idea de femeie devotata, de mama buna, iar lupul este personalizarea raului, care poate fi asociat usor cu agresorii din zilele noastre. Scena care m-a frapat si m-a descumpanit in continuare, desi copiii de azi sunt mai degraba fascinati de ea, este scena in care lupul, dupa ce ii mananca, isi bate joc de cadavrele lor si ii aseaza la vedere “aseaza cele doua capete cu dintii ranjind in feresti, de ti se parea ca radeam; pe urma unde toti peretii cu sange, ca sa faca si mai mult in ciuda caprei” (pag 30). Aceasta scena ma pus pe ganduri, pentru lupul vazut ca un simplu animal nu ar fi facut asa ceva, ar fi mancat si ar fi plecat fara sa isi bata joc de capra, insa lupul nostru o face. Ion Creanga a fortat aceasta scena si l-a facut pe lup sa fie un personaj sinistru, un sadic si ba chiar un macelar deoarece a vrut sa spuna ca raul, cand exista in omeni, este foarte rau, facand referire la perversitatea omeneasca. Lupul savarseste un rau gratuit, ilustreaza un tablou prin care ii serveste mamei un spectacol care o devasteaza total “Dar cand s-apropie bine, ce sa vada? Un fior rece ca gheata ii trece prin vine, picioarele i se taie, un tremur o cuprinde in tot corpul si ochii i se painjinesc” (pag 30)

In mod normal, dupa o masa copioasa intra foarte bine un pui de somn sau cateva momente de relaxare, insa agresorul nostru prefera sa batjocoriceasca ramasitele iezilor,

act radical lipsit de orice urma de moralitate. Acest basm face apel la moravurile usuratice ale lupului, respectiv ale oamenilor rai, care fac rau altor oameni din invidie si ranchiune, caci lupul nostru nu era invidios pe capra numai pentru ce avea, dar si pentru ce era si cum era aceasta, ca avea parte de fericire si iubire, binecuvantari de care lupul nu se va bucura niciodata.

O diferenta insa intre povestea 'Capra cu trei iezi' si realitate este felul in care mama indurerata alege sa isi faca singura dreptate "Moarte pentru moarte, cumatre, arsura pentru arsura!" (pag 35). Asistam acum la dezumanizarea prin tortura emotionala prin care trece capra, caci durerea pierderii unui copil in sufletul unei mame nu poate fi alinata cu nimic, niciodata, cu toate ca in basmul nostru dupa ce ii vine de hac lupului, capra este multumita, insa in realitate oare, ar putea fi asta oare raspunsul catre vindecarea emotionala a unui parinte dupa pierderea copilului?

2. "Fata babei si fata mosneagului"

O valoare pierduta - tema smereniei religioase

Aceasta poveste, inca de cand o citeam, copil fiind, m-a frapat episodul in care fata cea buna a mosului, dupa toate incercarile pe care le-a depasit cu bine si dupa toata munca pe care a depus-o, alege din toata bogatia existenta in camera Sfintei Dumnica cutia cea mai mica, cu toate ca era absolut firesc si bine meritat sa aleaga ceva pe masura eforturilor pe care le-a depus. Acest tip de atitudine, chiar si astazi imi creaza o problema de intelegere, si nu am identific. Tema reconsiderata in aceasta poveste se bazeaza pe bunatate si ce inseamna cu adevarat bunatatea. Aceasta poveste este foarte realista, prezentand o familie in care exista o mama vitrega, manipuloare, si in care insusi tatal fetei bune este cel care o izgoneste de acasa, cedand presiunilor sotiei lui "du-te si tu incotro te-a indrepta

Dumnezeu, ca sa nu se mai faca atata galceava la casa asta, din pricina ta” (pag 159). Bunatatea pe care o intalnim la fata mosului este cunoscuta, in termeni religiosi drept smerenie religioasa, un nivel la care multi aspira si foarte putini reusesc sa il atinga, un ‘goal’ spiritual. Fata da dovada de smerenie pe tot parcursul povestii, spre exemplu cand e izgonita de acasa nu protesteaza, pentru binele tatalui ei. Pe drumul ei, ratacind, de cate ori i sa cerut ajutorul, aceasta l-a acordat. Fantana, pomul, cainele, sunt alegoric vorbind persoanele care in drumul vietii iti pot cere ajutorul, ea dand dovada de aplicatia legii bunului samaritean si sustine aceasta lege. In viata reala, fiind coplesiti de evenimente si orbiti de propriile nevoi si interese, adeseori ignoram acesti oameni. Fata este recompensata de doua ori de-a lungul calatoriei ei, prima oara dupa ce ingrijeste jivinele “nefiind lacoma, s-alege pe cea mai veche si mai urata dintre toate” (pag 162) si momentul in care, in drum spre casa sfintei Duminici, ajuta cele 3 personaje alegorice “multumita fiind in suflet ca a putut face o fapta buna” (pag 160) si observam ca adevarata satisfactie o are in momentul in care face bine si ajuta fantana, catelusa si pomul, si nu atunci cand primeste o cutie cu bijuterii si valori materiale. Motivul pentru care ea a ales ladita cea mai mica si mai urata este faptul ca ea tot ce a facut a facut pentru ca asa a simtit, n-are constiinta ca trebuie recompensata, ea functionand dupa principiul bunatatii neconditionate. Tema reconsiderata din aceasta poveste este smerenia religioasa, un tip de bunatate care inca mi se pare neverosimila, dar catre care mi se pare frumos sa tinzi, o bunatate despre textele religioase vorbesc adeseori.

Concluzie

Exercitiul meu de lectură și interpretare, în concluzie s-a dovedit a nu fi decât un simplu experiment. În cele 5 texte pe care mi-am axat studiul, am găsit teme care clar nu pot fi identificate de un copil, și care pot să încete să invite cititorul matur la reflexie. Spre exemplu, altfel va vedea cititorul matur libertatea de reproducere și fertilitatea după ce va citi basmul ‘Tinerete fără bătrânețe și viața fără de moarte’ în situația în care citește atent și interpretează ce citește, făcându-l să se gândească dacă nu e mai bine să lăși cursul naturii să curgă liber. Iubirea egoistă, familiile disfuncționale, agonia maternă și perversitatea omenească, toate exprimate prin intermediul unor povești aparent menite a fi citite copiilor.

Totodată consider că un factor foarte important în interpretarea și înțelegerea acestor mesaje ascunse în spatele cuvintelor este experiența, asemenea unei perechi de ochelari: clarifică sau distorsionează o imagine inițială. Sunt convinsă că peste 20 ani, dacă voi reface acest experiment de interpretare, voi observa lucruri noi și teme diferite, deci așteptați și varianta eseului meu extins 2.0, de peste 20 ani.

Bibliografie

Legende sau basmele românilor, adunate din gura poporului, Petre Ispirescu, București, 1882, editura Flamiango GD

Creanga, Ion - *Povesti, povestiri, povestiri didactice*, Bucuresti, 2002, editura TARACART

Anexe

Anexa 1 – Petre Ispirescu “Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte” Legende sau basmele românilor, adunate din gura poporului, București, 1882, p. 1— 10

A fost odată ca niciodată; că de n-ar fi, nu s-ar mai povesti; de când făcea ploșorul pere și răchita micșunele; de când se băteau urșii în coade; de când se luau de gât lupii cu mieii de se sărutau, înfrățindu-se; de când se potcovea puricele la un picior cu nouăzeci și nouă de oca de fier și s-arunca în slava cerului de ne aducea povești;

De când se scria musca pe părete,

Mai mincinos cine nu crede.

A fost odată un împărat mare și o împărăteasă, amândoi tineri și frumoși, și, voind să aibă copii, a făcut de mai multe ori tot ce trebuia să facă pentru aceasta; a îmblat pe la vraci și filosofi, ca să caute la stele și să le ghicească dacă or să facă copii; dar în zadar. În sfârșit, auzind împăratul că este la un sat, aproape, un unchiaș dibaci, a trimis să-l cheme; dar el răspunse trimișilor că: cine are trebuință, să vie la dânsul. S-au sculat deci împăratul și împărăteasa și, luând cu dânsii vro câțiva boieri mari, ostași și slujitori, s-au dus la unchiaș acasă. Unchiașul, cum i-a văzut de departe, a ieșit să-i întâmpine și totodată le-a zis:

– Bine ați venit sănătoși; dar ce îmbliti, împărate, să afli? Dorința ce ai o să-ți aducă întristare.

– Eu nu am venit să te întreb asta, zise împăratul, ci, dacă ai ceva leacuri care să ne facă să avem copii, să-mi dai.

– Am, răspunse unchiașul; dar numai un copil o să faceți. El o să fie Făt-Frumos și drăgăstos, și parte n-o să aveți de el. Luând împăratul și împărăteasa leacurile, s-au întors veseli la palat și peste câteva zile împărăteasa s-a simțit însărcinată. Toată împărăția și toată curtea și toți slujitorii s-au veselit de această întâmplare.

Mai-nainte de a veni ceasul nașterii, copilul se puse pe un plâns, de n-a putut nici un vraci să-l împace. Atunci împăratul a început să-i făgăduiască toate bunurile din lume, dar nici așa n-a fost cu putință să-l facă să tacă.

– Taci, dragul tatei, zice împăratul, că ți-oi da împărăția cutare sau cutare; taci, fiule, că ți-oi da soție pe cutare sau cutare fată de împărat, și alte multe d-alde astea; în sfârșit, dacă văzu și văzu că nu tace, îi mai zise: taci, fătul meu, că ți-oi da Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte.

Atunci, copilul tăcu și se născu; iar slujitorii deteră în timpine și în surle și în toată împărăția se ținu veselie mare o săptămână întreagă.

De ce creștea copilul, d-aceea se făcea mai isteț și mai îndrăzneț. Îl deteră pe la școli și filosofi, și toate învățăturile pe care alți copii le învăța într-un an, el le învăța într-o lună, astfel încât împăratul murea și învia de bucurie. Toată împărăția se fălea că o să aibă un împărat înțelept și procopsit ca Solomon împărat. De la o vreme încoace însă, nu știu ce avea, că era tot galeș, trist și dus pe gânduri. Iar când fuse într-o zi, tocmai când copilul împlinea cincisprezece ani și împăratul se afla la masă cu toți boierii și slujbașii împărăției și se chefuiau, se sculă Făt-Frumos și zise:

– Tată, a venit vremea să-mi dai ceea ce mi-ai făgăduit la naștere.

Auzind aceasta, împăratul s-a întristat foarte și i-a zis:

– Dar bine, fiule, de unde pot eu să-ți dau un astfel de lucru nemaiauzit? Și dacă ți-am făgăduit atunci, a fost numai ca să te împac.

– Dacă tu, tată, nu poți să-mi dai, apoi sunt nevoit să cutreier toată lumea până ce voi găsi făgăduința pentru care m-am născut.

Atunci toți boierii și împăratul deteră în genuchi, cu rugăciune să nu părăsească împărăția; fiindcă, ziceau boierii:

– Tatăl tău de aci înainte e bătrân, și o să te ridicăm pe tine în scaun, și avem să-ți aducem cea mai frumoasă împărăteasă de sub soare de soție.

Dar n-a fost puțină să-l întoarcă din hotărârea sa, rămânând statornic ca o piatră în vorbele lui; iar tată-său, dacă văzu și văzu, îi dete voie și puse la cale să-i gătească de drum merinde și tot ce-i trebuia.

Apoi, Făt-Frumos se duse în grajdurile împărătești unde erau cei mai frumoși armăsari din toată împărăția, ca să-și aleagă unul; dar, cum punea mâna și apuca pe câte unul de coadă, îl trântea, și astfel toți caii căzură. În sfârșit, tocmai când era să iasă, își mai aruncă ochii o dată prin grajd și, zărind într-un colț un cal răpciugos și bubos și slab, se duse și la dânsul; iar când puse mâna pe coada lui, el își întoarse capul și zise:

– Ce poruncești, stăpâne? Mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a ajutat să ajung ca să mai puie mâna pe mine un voinic.

Și înțepenindu-și picioarele, rămase drept ca lumânarea. Atunci Făt-Frumos îi spuse ce avea de gând să facă și calul îi zise:

– Ca să ajungi la dorința ta, trebuie să ceri de la tată-tău paloșul, sulița, arcul, tolba cu săgețile și hainele ce le purta el când era flăcău; iar pe mine să mă îngrijești cu însuși mâna ta șase săptămâni și orzul să mi-l dai fiert în lapte.

Cerând împăratului lucrurile ce-l povățuise calul, el a chemat pre vătaful curții și i-a dat poruncă ca să-i deschiză toate tronurile cu haine spre a-și alege fiul său pe acelea care îi va plăcea. Făt-Frumos, după ce răscoli trei zile și trei nopți, găsi în sfârșit, în fundul unui tron vechi, armele și hainele tatâne-său de când era flăcău, dar foarte ruginite. Se apucă însuși cu mâna lui să le curețe de rugină și, după șase săptămâni, izbuti a face să lucească armele ca oglinda. Totodată îngriji și de cal, precum îi zisese el. Destulă muncă avu; dar fie, că izbuti.

Când auzi calul de la Făt-Frumos că hainele și armele sunt bine curățate și pregătite, odată se scutură și el, și toate bubele și răpciuga căzură de pe dânsul și rămase întocmai cum îl fătase măsă, un cal gras, trupeș și cu patru aripi; văzându-l Făt-Frumos astfel, îi zise:

– De azi în trei zile plecăm.

– Să trăiești, stăpâne; sunt gata chiar azi, de poruncești, îi răspunse calul.

A treia zi de dimineață, toată curtea și toată împărăția era plină de jale. Făt-Frumos, îmbrăcat ca un viteaz, cu paloșul în mână, călare pe calul ce-și alesese, își luă ziua bună de la împăratul, de la împărăteasa, de la toți boierii cei mari și cei mici, de la ostași și de la toți slujitorii curții, carii, cu lacrămile în ochi, îl rugau să se lase de a face călătoria aceasta, ca nu care cumva să meargă la pieirea capului său; dar el, dând pîteni calului, ieși pe poartă ca vîntul, și după dînsul carăle cu merinde, cu bani și vreo două sute de ostași, pe care-i orânduise împăratul ca să-l însoțească.

După ce trecu afară de împărăția tatălui său și ajunse în pustietate, Făt-Frumos își împărți toată avuția pe la ostași și, luându-și ziua bună, îi trimise înapoi, oprindu-și pentru dînsul merinde numai cât a putut duce calul. Și apucând calea către răsărit, s-a dus, s-a dus, s-a dus, trei zile și trei nopți, până ce ajunse la o câmpie întinsă, unde era o mulțime de oaze de oameni.

Stînd să se odihnească, îi zise calul:

– Să știi, stăpâne, că aici suntem pe moșia unei Gheonoaie, care e atît de rea, încât nimeni nu calcă pe moșia ei, fără să fie omorât. A fost și ea femeie ca toate femeile, dar blestemul părinților pe care nu-i asculta, ci îi tot necăjea, a făcut-o să fie Gheonoaie; în clipa aceasta este cu copiii ei, dar mâine, în pădurea ce o vezi, o s-o întîlnim venind să te prăpădească; e grozavă de mare; dară să nu te sperii, ci să fii gata cu arcul ca să o săgetezi, iar paloșul și sulița să le ții la îndemână, ca să te slujești cu dînsele când va fi de trebuință.

Se deteră spre odihnă; dar pîndea când unul, când altul.

A doua zi, când se revărsa ziorile, ei se pregăteau să treacă pădurea. Făt-Frumos înșelă și înfrîna calul, și chinga o strânse mai mult decît altă dată, și porni; când, auzi o ciocănitură groaznică.

Atunci calul îi zise:

– Ține-te, stăpâne, gata, că iată se apropie Gheonoaia.

Și când venea ea, nene, doboră copacii: așa de iute mergea; iar calul se urcă ca vântul până cam deasupra ei și Făt-Frumos îi luă un picior cu săgeata și, când era gata a o lovi cu a doua săgeată, strigă ea:

– Stăi, Făt-Frumos, că nu-ți fac nimic!

Și văzând că nu o crede, îi dete înscris cu sângele său.

– Să-ți trăiască calul, Făt-Frumos, îi mai zise ea, ca un năzdrăvan ce este, căci de nu era el, te mâncam fript; acum însă m-ai mâncat tu pe mine; să știi că până azi niciun muritor n-a cutezat să calce hotarele mele până aicea; câțiva nebuni carii s-au încumes a o face d-abia au ajuns până în câmpia unde ai văzut oasele cele multe.

Se duseră acasă la dânsa, unde Gheonoaia ospătă pe Făt-Frumos și-l omeni ca pe un călător. Dar pe când se aflau la masă și se chefuiau, iară Gheonoaia gemea de durere, deodată el îi scoase piciorul pe care îl păstra în traistă, i-l puse la loc și îndată se vindecă. Gheonoaia, de bucurie, ținu masă trei zile d-a rândul și rugă pe Făt-Frumos să-și aleagă de soție pe una din cele trei fete ce avea, frumoase ca niște zâne; el însă nu voi, ci îi spuse curat ce căuta; atunci ea îi zise:

– Cu calul care îl ai și cu vitejia ta, crez că ai să izbutești.

După trei zile, se pregătiră de drum și porni. Merse Făt-Frumos, merse și iar merse, cale lungă și mai lungă; dară când fu de trecu peste hotarele Gheonoaiei, dete de o câmpie frumoasă, pe de o parte cu iarba înflorită, iar pe de altă parte pârlită. Atunci el întrebă pe cal:

– De ce este iarba pârlită?

Și calul îi răspunse:

– Aici suntem pe moșia unei Scorpii, soră cu Gheonoaia; de rele ce sunt, nu pot să trăiască la un loc; blestemul părinților le-a ajuns, și d-aia s-au făcut lighioi, așa precum le vezi; vrăjmășia lor e groaznică, nevoie de cap, vor să-și răpească una de la alta pământ; când Scorpia este necăjită rău, varsă foc și smoală; se vede că a avut vreo ceartă cu soră-sa și, viind s-o gonească de pe tărâmul

ei, a pârlit iarba pe unde a trecut; ea este mai rea decât soră-sa și are trei capete. Să ne odihnim puțin, stăpâne, și mâine dis-de-diminează să fim gata.

A doua zi se pregătiră, ca și când ajunseseră la Gheonoaia, și porniră. Când, auziră un urlet și o vâjietură, cum nu mai auziseră ei până atunci!

– Fii gata, stăpâne, că iată se apropie zgripsoroaica de Scorpie.

Scorpia, cu o falcă în cer și cu alta în pământ și vărsând flăcări, se apropia ca vântul de iute; iară calul se urcă repede ca săgeata până cam deasupra și se lăsă asupra ei cam pe deoparte. Făt-Frumos o săgetă și îi zbură un cap; când era să-i mai ia un cap, Scorpia se rugă cu lacrimi ca să o ierte, că nu-i face nimic și, ca să-l încredințeze, îi dete înscris cu sângele ei. Scorpia ospătă pe Făt-Frumos și mai și decât Gheonoaia; iară el îi dete și dânsui înapoi capul ce i-l luase cu săgeata, carele se lipi îndată cum îl puse la loc, și după trei zile plecară mai departe.

Trecând și peste hotarele Scorpiei, se duseră, se duseră și iară se mai duseră, până ce ajunseră la un câmp numai de flori și unde era numai primăvară; fiecare floare era cu deosebire de mândră și cu un miros dulce, de te îmbăta; trăgea un vântișor care abia adia. Aicea stătură ei să se odihnească, iară calul îi zise:

– Trecurăm cum trecurăm până aci, stăpâne; mai avem un hop: avem să dăm peste o primejdie mare; și dacă ne-o ajuta Dumnezeu să scăpăm și de dânsa, apoi suntem voinici. Mai-nainte de aci este palatul unde locuiește Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte. Această casă este încongiurată cu o pădure deasă și înaltă, unde stau toate fiarele cele mai sălbatice din lume; ziua și noaptea păzesc cu neadormire și sunt multe foarte; cu dânsule nu este chip de a te bate; și ca să trecem prin pădure e peste poate; noi însă să ne silim, dac-om putea, să sărim pe dasupra.

După ce se odihniră vreo două zile, se pregătiră iarăși; atunci calul, ținându-și răsuflarea, zise:

– Stăpâne, strânge chinga cât poți de mult, și încălecând, să te ții bine și în scări, și de coama mea; picioarele să le ții lipite pe lângă supțioara mea, ca să nu mă zăticnești[1] în zborul meu.

Se urcă, făcu probă, și într-un minut fu aproape de pădure.

– Stăpâne, mai zise calul, acum e timpul când se dă de mâncare fiarălor pădurei și sunt adunte toate în curte; să trecem.

– Să trecem, răspunse Făt-Frumos, și Dumnezeu să se îndure de noi.

Se urcară în sus și văzură palatul strălucind astfel, de la soare te puteai uita, dar la dânsul ba. Trecură pe dasupra pădurii și, tocmai când erau să se lase în jos la scara palatului, d-abia, d-abia atinse cu piciorul vârful unui copaci și dodată toată pădurea se puse în mișcare; urlau dobitoacele, de ți se făcea părul măciucă pe cap. Se grăbiră de se lăsară în jos; și de nu era doamna palatului afară, dând de mâncare puilor ei (căci așa numea ea lighionile din pădure), îi prăpădea negreșit.

Mai mult de bucurie că au venit, îi scăpă ea; căci nu mai văzuse până atunci suflet de om pe la dânsa. Opri pe dobitoace, le împlânzi și le trimise la locul lor. Stăpâna era o zână naltă, supțirică și drăgălașă și frumoasă, nevoie mare! Cum o văzu Făt-Frumos, rămase încremenit. Dară ea, uitându-se cu milă la dânsul, îi zise:

– Bine ai venit, Făt-Frumos! Ce cauți pe aici?

– Căutăm, zise el, Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte.

– Dacă căutați ceea ce ziseși, aci este.

Atunci descălică și intră în palat. Acolo găsi încă două femei, una ca alta de tinere; erau surorile cele mai mari. El începu să mulțumească zânei pentru că l-a scăpat de primejdie; iară ele, de bucurie, gătiră o cină plăcută și numai în vase de aur. Calului îi dete drumul să pască pe unde va voi dânsul; pe urmă îi făcură cunoscuți tuturor lighioanelor, de puteau îmbla în tihnă prin pădure.

Femeile îl rugară să locuiască de aci înainte cu dânsule, căci ziceau că li se urâse, șezând tot singurele; iară el nu așteptă să-i mai zică o dată, ci priimi cu toată mulțumirea, ca unul ce aceea și căuta.

Încet, încet, se deprinseră unii cu alții, își spuse istoria și ce păși până să ajungă la dânsule, și nu după multă vreme se și însoți cu fata cea mai mică. La însoțirea lor, stăpânele casei îi deteră voie să meargă prin toate locurile de primprejur, pe unde va voi; numai pe o vale, pe care i-o și arătară,

îi ziseră să nu meargă, căci nu va vi bine de el; și-i și spuseră că acea vale se numea Valea Plângerii.

Petrecu acolo vreme uitată, fără a prinde de veste, fiindcă rămăsese tot așa de tânăr, ca și când venise. Trecea prin pădure, fără să-l doară măcar capul. Se desfăta în palaturile cele aurite, trăia în pace și în liniște cu soția și cumnatele sale, se bucura de frumusețea florilor și de dulceața și curățenia aerului, ca un fericit. Ieșea adesea la vânătoare; dar, într-o zi, se luă după un iepure, dete o săgeată, dete două și nu-l nimeri; supărat, alergă după el și dete și cu a treia săgeată, cu care îl nimeri; dară nefericitul, în învălmășeală, nu băgase de seamă că, alergând după iepure, trecuse în Valea Plângerii.

Luând iepurile, se întorcea acasă; când, ce să vezi d-ta? deodată îl apucă un dor de tată-său și de mumă-sa. Nu cuteză să spuie femeilor măiestre; dară ele îl cunoscură după întristarea și neodihna ce vedea într-însul.

– Ai trecut, nefericitele, în Valea Plângerii! îi ziseră ele, cu totul speriate.

– Am trecut, dragele mele, fără ca să fi voit să fac astă neghiobie; și acum mă topesc d-a-n picioarele de dorul părinților mei, însă și de voi nu mă îndur ca să vă părăsesc. Sunt de mai multe zile cu voi și n-am să mă plâng de nici o mahnire. Mă voi duce dară să-mi mai văz o dată părinții și apoi m-oi întoarce, ca să nu mă mai duc niciodată.

– Nu ne părăsi, iubitele; părinții tăi nu mai trăiesc de sute de ani, și chiar tu, ducându-te, ne temem că nu te vei mai întoarce; rămâi cu noi; căci ne zice gândul că vei pieri.

Toate rugăciunile celor trei femei, precum și ale calului, n-a fost în stare să-i potolească dorul părinților, care-l usca pe d-a-ntregul. În cele mai de pe urmă, calul îi zise:

– Dacă nu vrei să mă ascuți, stăpâne, orice ți se va întâmpla, să știi că numai tu ești de vină. Am să-ți spui o vorbă, și dacă vei priimi tocmeala mea, te duc înapoi.

– Primesc, zise el cu toată mulțumirea, spune-o!

– Cum vom ajunge la palatul tatălui tău, să te las jos și eu să mă întorc, de vei voi să rămâi măcar un ceas.

– Așa să fie, zise el.

Se pregătiră de plecare, se îmbrățișară cu femeiele și, după ce-și luară ziua bună unul de la altul, porni, lăsându-le suspinând și cu lacrămile în ochi. Ajunseră în locurile unde era moșia Scorpiei; acolo găsiră orașe; pădurile se schimbaseră în câmpii; întrebă pre unii și pre alții despre Scorpie și locuința ei; dar îi răspunseră că bunii lor auziseră de la străbunii lor povestindu-se de asemenea fleacuri.

– Cum se poate una ca asta? le zicea Făt-Frumos, mai alaltăieri am trecut pe aici; și spunea tot ce știa.

Locuitorii râdea de dânsul, ca de unul ce aiurează sau visează deștept, iară el, supărat, plecă înainte, fără a băga de seamă că barba și părul îi albise.

Ajungând la moșia Gheonoaiei, făcu întrebări ca și la moșia Scorpiei, și primi asemenea răspunsuri. Nu se putea domiri el: cum de în câteva zile s-au schimbat astfel locurile? Și iarăși supărat, plecă cu barba albă până la brâu, simțind că îi cam tremurau picioarele, și ajunse la împărăția tătâne-său. Aici alți oameni, alte orașe, și cele vechi erau schimbate de nu le mai cunoștea. În cele mai de pe urmă, ajunse la palaturile în cari se născuse. Cum se dete jos, calul îi sărută mâna și îi zise:

– Rămâi sănătos, că eu mă întorc de unde am plecat. Dacă poștești să mergi și d-ta, încalecă îndată și aidem!

– Du-te sănătos, că și eu nădăjduiesc să mă întorc peste curând.

Calul plecă ca săgeata de iute.

Văzând palaturile dărămate și cu buruieni crescute pe dânsele, ofta și, cu lacrimi în ochi, căta să-și aducă aminte cât era odată de luminate aste palaturi și cum și-a petrecut copilăria în ele; ocoli de vreo două-tei ori, cercetând fiecare cămară, fiecare colțuleț ce-i aducea aminte cele trecute;

grajdul în care găsisse calul; se pogorî apoi în pivniță, gârliciul[2] căreia se astupase de dărămăturile căzute.

Căutând într-o parte și în alta, cu barba albă până la genunchi, ridicându-și pleoapele ochilor cu mâinile și abia umblând, nu găsi decât un tron odorogit; îl deschise, dară în el nimic nu găsi; ridică capacul chichiței, și un glas slăbănogit îi zise:

– Bine ai venit, că de mai întârziai, și eu mă prăpădeam.

O palmă îi trase Moartea lui, care se uscaser de se făcuse cârlig în chichiță[3], și căzu mort, și îndată se și făcu țărână.

Iar eu încălecai p-o șea și vă spusei dumneavoastră așa.

Anexa 2 – Petre Ispirescu “Sarea în bucate”

Legende sau basmele românilor, adunate din gura poporului, București, 1882, p. 180 — 190

A fost odată ca niciodată etc.

A fost odată un împărat. Acest împărat avea trei fete. Rămânând văduv, toată dragostea lui el și-o aruncase asupra fetelor. Ele mărindu-se și văzând sârghița ce puneau părintele lor ca să le crească pre ele, să le învețe și să le păzească de orice răutăți și bântuiești, se sileau și ele din toată puterea lor ca să-l facă să uite mârșirea ce-l coprinsese pentru moartea mamei lor.

Într-una din zile, ce-i vine împăratului, că numai întreabă pe fata cea mai mare: -Fata mea, cum mă iubești tu pe mine? -Cum să te iubesc, tată? Iaca eu te iubesc ca mierea, răspunse ea, după ce se gândi că ce lucru poate fi mai dulce pe lume. Atâta o tăie capul pe dânsa, atâta și vorbi. - Să-mi trăiești, fata mea; să-mi facă Dumnezeu parte de tine.

Și întrebând și pe fata cea mijlocie: -Dar tu, cum mă iubești pe mine, fata mea? -Ca zahărul, tată. Atâta o tăie și pe dânsa capul și atâta răspunse. -Să-ți dea Dumnezeu bine, fata mea. Să mă bucur de tine.

Pasămite, fetele acestea erau lingușitoare și știau să-și arate iubirea către părintele lor mai mult decât o aveau.

Împăratul se bucură cât un lucru mare când auzi de la fetele lui cele mai mari cât îl iubesc. El socoti că altfel de iubire nu poate să fie decât cea dulce ca mierea și ca zahărul. Și uitându-se și la fata cea mai mică, ce sta mai deoparte și cu sfială, o întreabă și pe dânsa: -Cum mă iubești tu, fata mea? -Ca sarea în bucate, tată! răspunse și ea cu fața senină, zâmbind cu dragoste firească și lăsându-și ochii în jos, de rușine că vorbi și ea. Ea se rușina, biet, văzând că tată-său o băgase și pe ea în seamă, ca o mai mică ce era.

Când auziră surorile ei răspunsul ce dete ea tatălui lor, pufniră în râs și-și întoarseră fețele de către dânsa. Iar tatăl lor se încruntă și, plin de supărare, zise: -Ia fă-te mai încoace, nesocotito, să ne înțelegem la cuvinte. N-auziși tu pe surorile tale cele mai mari cu ce fel de dragoste mă iubesc ele? Cum de nu te-ai luat după dânsa ca să-mi spui câtă dragoste dulce ai și tu către tatăl tău? Pentru asta oare mă trudes eu ca să vă cresc și să vă dau învățătură cum altele să nu fie în lume ca voi? Să te duci de la mine cu sarea ta cu tot!

Când auzi fata cea mică a împăratului urgia tatălui său, ce cădea pe capul ei, intră în fundul pământului de mâhnire căci se supăraseră tată-său și, încumetându-se, zise: -Să mă ierți, tată, că eu n-am vrut să te supăr. Eu am socotit cu mintea mea că dragostea ce am către tine este, dacă nu mai presus decât a surorilor mele, dar nici mai prejos decât mierea și zahărul... -Auzi, auzi, o întrerupse tată-său; și mai ai obraz să te atingi de surorile tale cele mai mari? Să te duci de la mine, fată nerușinată ce ești, să nu-ți mai auz de nume! Îi închise gura și o lăsă plângând.

Surorile vrură să o mângâie, dar cu niște cuvinte atingătoare, care îi făceau mai mult rău decât bine.

Fata cea mică a împăratului, dacă văzu că nici surorile nu o cruță, își puse nădejdea în Dumnezeu și se hotărî să plece unde mila domnului o va duce. Își luă deci din casa părintească un rând de haine proaste și vechi și pribegi din sat în sat, până la curtea unui alt împărat. Ajungând acolo, stătu la poartă. Chelăreasa o văzu și dacă veni la dânsa o întrebă ce vrea; ea răspunse că este o fată săracă și fără de părinți, și ar vrea să se bage la stăpân dacă ar găsi vreun loc.

Tocmai atunci ieșise ajutoarea chelăresei și ar fi voit să bage pe alta. Se uită la dânsa chelăreasa, cu ochii pătrunzători, și i se păru a fi bună să o ia pe dânsa în slujbă. Fata de împărat mai fu întrebată că ce simbrie cere, și ea răspunse că nu cere nicio simbrie, fără decât să slujească o bucată de vreme și dacă slujba ei va fi vrednică de vreo simbrie, să-i dea atât cât va face.

Chelăreasa se bucură văzând-o că răspunde așa de cuminte, și o luă să-i fie ajutoare. Îi spuse ce are să facă și îi dete pe mână un vraf de chei din mai multe ce avea. Fata era cuminte și deșteaptă. Ea începu să deretice prin cămară și prin dulapurile de la care avea cheile și să puie fiecare lucrușor la rânduiala lui.

Și fiindcă îi prindea mâna la frământat, la fiertul dulceților și la alte bunătăți de mâncare ce se află prin cămarile împăraților, în grija ei fură lăsate tainurile curții. Și cum oare n-ar fi știut să facă toate astea? Mă rog, fată de împărat nu era? Și nu se ivi nicio cârteală din partea nimănui, căci ea toate tainurile le împărțea cu cumpănă și cu dreptate, de nu-i găsea nimeni nicio părtinire.

Unde să stea ea la vorbă deșartă, sau cu streinii carii veneau să-și ia tainurile și merticurile?

Unde să iasă din gura ei vreo vorbă fără cumpăt, ori să asculte de la cineva vreo asemenea vorbă, că se rușina și găsea ea cuvinte destul de cuviincioase cu care să închiză și gura cea mai farfara. Ea nu sta la taifas cu slugile ori cu slujnicile curții, ci, când își găsea câte nițică vreme

de repaus, citea pe carte. Toți cu totul aveau sfială de dânsa și nu-i găsea nimeni vreo faptă care să le dea dreptul a-i atârna vreun ponos de coadă.

Vestea despre vrednicia și smerenia ajutoarei de chelăreasă ajunsese numai decît și la urechile împărătesei. Ea dori s-o vadă. Iar dacă se înfățișă împărătesei, fata de împărat știu să se arate și să vorbească din inimă curată, fără prefăcătorie și fără multă îndrăzneală. Împărăteasa prinse a o îndrăgi. Ea bănuie că ajutoarea de chelăreasă nu poate să fie de neam prost.

Și așa cum vă spusese, împărăteasa luă pe fată, ajutoarea cheiăresei, pe lângă dânsa. Unde se ducea împărăteasa, mergea și ea; când se punea împărăteasa la lucru, lucra și ea. Apoi, lucrul ce ieșea din mîna ei era mărgăritar, nu altceva. Din toate cuvintele cele înțelepte ce ieșeau din gura ei plăcu împărătesei mai mult decît orice. Ce să întindem vorbă multă? Ajunsese să fie nedespărțită de împărăteasă. O iubea împărăteasa ca pe copilul ei.

Se mira și împăratul de atîta alipire a împărătesei către această fată. Acest împărat avea un fecior singur la părinți. Tată-său și mamă-sa se uitau la dînsul ca la soare. Îl pierdeau de drag ce le era.

Și mergînd împăratul la un război, luă și pe fiul său cu dînsul, ca să se deprinză cu ale războaielor. Acolo, nu știu cum se făcu, nu știu cum se dresă, că numai ce îl aduseră acasă rănit.

Să fi văzut pe mamă-sa jăliri și plânsete. Noaptea le făcea zile privindul la boală. Iar dacă o ajunse oboseala de nu mai putea sta în picioare, împărăteasa puse pe fata ei din casă, ca pe un om de credință, să îngrijească de dînsul, și apoi, când una, când alta, erau nelipsite de lângă patul rănitului.

Cuvintele cele blînde și înțelepte ale fetei, mîngâierile ei cele dulci și neprefăcute, smerenia ei deșteptară în inima bolnavului o simțire ce nu o avusese pînă atunci, iar mai mult decît toate, cum știa ea să umble de binișor când îi primenea rănile, făcu pe fiul de împărat să o iubească ca pe o soră, căci pare că-i alina durerile când punea ea mîna pe rănile lui.

Într-un după-prânz, după ce se făcuse mai bine, când sta de vorbă cu mă-sa, el îi zise: -Știi ce, mamă, mie mi-ar fi voia să mă însor. -Bine, măicuță, bine. Mai bine de tânăr, decât să intri în valurile lumii. Să-ți caute maica o fată bună de împărat, și de neam, și de treabă. -Ea e găsită, mamă. -Și cine este? O știi eu? -Să nu te superi, mamă, dacă ți-oi spune. Mie mi-a rămas inima la fata dumitale din casă. O iubesc, mamă, ca pe sufletul meu. Din câte fete de împărați și de domni am văzut, niciuna nu mi-a plăcut ca dânsa. Ea mi-a robit inima.

Se împotrivi împărăteasa oarecum, cârmi ea; dar nu fu cu puțința să întoarcă pornirea fiului ei de la această însurătoare.

Dacă văzu și văzu că altfel nu se poate, și că fata ce-și alesese fiul ei să o ia de nevestă este cuminte, blândă, cu bună judecată, și mai presus de toate este smerită, cinstită și vrednică, se învoi și dânsa. Rămase acum să înduplece și pe împăratul, tatăl băiatului, ca să primească și dânsul alegerea fiului lor. Pentru aceasta nu fu mare greutate; căci atât muma, cât și fiul căzură cu rugămintă și laudară pe fată cum știură și ei mai bine.

Logodiră deci împăratul și împărăteasa pe fiul lor cu fata din casă a împărătesei și hotărâră și nunta.

Când începură a face poftirile la nuntă, logodnica fiului de împărat se ruga cu cerul, cu pământul ca la nuntă să poftască și pe împăratul cutare, pe tatăl ei adică; se feri însă d-a spune cuiva că este fata aceluia împărat. Socrii primiră să-i facă voia și poftiră la nuntă și pe acel împărat.

În ziua cununiiilor veniră toți musafirii la nuntă. Se începură veselile și ținură toată ziua, ca la împărați, de! Ce să zici? Seara se întinse o masă d-alea împărăteștile, cu fel de fel de mâncări, de băuturi, de plăcinte și de alte bunătați, de să-ți lingi și degetele când le vei mânca.

Mireasa poruncise bucătarilor ce bucate să gătească. Ea însă cu mâna ei găti deoparte toate acele feluri de mâncare numai pentru un musafir. Apoi dete poruncă unei slugi credincioase ca să bage bine de seamă ca, aducând la masă bucatele gătite de dânsa, să le puie dinaintea

împăratului poftit după rugăciunea ei. Dară să îngrijească să nu le puie dinaintea altcuiva, că e primejdie de moarte. Sluga cea credincioasă făcu întocmai precum i se poruncise.

După ce se așezară toți poftiții la masă, începură a mânca și a se veseli cât nu se poate spune.

Împăratul cel poftit, adică tatăl miresei, mânca și nu prea. Încă de când venise, el se tot uita la mireasă și pare că-i zicea inima ceva, dară nu-i venea să crează ochilor. Pasămite, el își semuia copila, și neputându-și da seamă de cum ajunsese ea să se mărite după un fecior de împărat, nu cuteză să zică nimănui nimic. Vezi că trudele și necazurile ce suferise biata fată o schimbaseră de cum o știa tată-său. Și, îndemnându-se de pofta cu care mâncau mesenii, ar fi voit și dânsul să mănânce și să se vesească; dară după ce gustă o dată sau de două ori din bucate, se opri.

Sluga care îi aducea bucatele le ridica întregi, neatînse. Se mira acest împărat cum de toți mesenii mănâncă cu poftă niște bucate care pentru dânsul n-aveau niciun gust. Se încumese și întrebă pe vecinul din dreapta. Acesta îi răspunse că astfel de bucate bune n-a mâncat de nu ține minte. Gustă și împăratul din talerul vecinului, și văzu că bucatele sunt bune. Asemenea făcu și la vecinul din stânga. Îi lăsa gura apă după bucatele cele bune ce gustase de la vecini; foamea îi da zor să îmbuce și el; dară cine putea să mănânce bucatele ce i se aducea, lui? Rabdă ce rabdă; de rușine lua el câteodată și din bucatele ce i se aduceau, ca să nu se facă de râs între meseni, dar încolo nimic. În cele din urmă, nu se mai putu opri, și ridicându-se în sus, zise cu glas mare:

-Bine, împărate, m-ai chemat la nunta fiului tău ca să-ți bați joc de mine? -Vai de mine, măria-ta! Cum se poate să-ți treacă prin gând una ca aceasta? După cum se vede toată adunarea, te cinstesc și pe dumneata ca pe toți ceilalți împărați, fără deosebire. -Ba să mă ierți, împărate, bucatele tuturor mesenilor sunt bune de mâncat, numai ale mele nu. Se făcu foc de supărare împăratul socru și porunci ca numaidecât să vie bucătarii să-și dea seamă de ceea ce au făcut, și vinovații să se dea morții.

Știți ce era? Iaca mireasa gătise toate bucatele pentru tată-său fără sare, ci numai cu miere și cu zahăr. Chiar sarnița de dinaintea lui era plină cu zahăr pisat, și degeaba lua bietul împărat cu cuțitul din sarniță ce credea el că este cu sare și punea în bucate, ele, în loc să se facă mai bune de mâncare, se făceau și mai dulci de pe cât erau, și mai cătrănite.

Atunci se ridică mireasa în sus și zise împăratului socru: – Eu am gătit bucatele pentru împăratul ce s-a supărat, și iată pentru ce am făcut-o: Acest împărat este tată-meu. Noi eram trei surori în casa părintească. Tata ne-a întrebat într-o zi cum îl iubim noi. Surorile mele cel mai mari, una îi răspunse că îl iubește ca mierea, alta ca zahărul. Eu îi zisei că îl iubesc ca sarea în bucate. Așa am socotit eu că nu se poate mai multă iubire decât aceasta! Tata s-a supărat pe mine și m-a gonit din casă. Dumnezeu nu m-a lăsat să piei și, prin muncă, cinste și hărnicie, am ajuns unde mă vedeți. Acum am vrut să dovedesc tatei că, fără miere și fără zahăr, poate omul să trăiască, dar fără sare nu, d-aia i-am gătit bucatele fără sare. Judecați dumneavoastră cu minte împărătească cine a avut dreptate.

Toți mesenii într-o glăsuire găsiră cu cale că pe nedrept a fost fata gonită din casa părintească. Atunci tatăl fetei mărturisi că n-a știut să prețuiască duhul fetei sale și și-a cerut iertăciune. Fata, și ea, i-a sărutat mâna și și-a cerut și dânsa iertăciune dacă fapta ei l-a supărat. Și se puseră pe o veselie și pe o petrecere de se duse vestea în lume. Tatăl fetei se veselea, nu se veselea, dar socrul știu că se veselea și se mândrea că a dobândit o așa noră, și de viță bună, și înțeleaptă și harnică.

Eram și eu la nuntă împreună cu cheleşul acela care se tupilează printre d-voastră, cinstiți boieri. Multe ciolane, doamne, mai căzură de la acea masă, și, care cum cădea, tot în capul chelului le da.

Și încălecai p-o șea, și v-o spusei d-voastră așa.

Și încălecai p-o lingură scurtă, să trăiască cine ascultă.

Și mai încălecai p-un fus, să trăiască și cine a spus.

Anexa 3 – Petre Ispirescu “Praslea cel voinic si merele de aur”

Legende sau basmele românilor, adunate din gura poporului, București, 1882, p. 66 — 86

A fost odată ca niciodată etc.

Era odată un împărat puternic și mare și avea pe lângă palaturile sale o grădină frumoasă, bogată de flori și meșteșugită nevoie mare! Așa grădină nu se mai văzuse până atunci, p-acolo. În fundul grădinei avea și un măr care făcea mere de aur și, de când îl avea el, nu putuse să mănânce din pom mere coapte, căci, după ce le vedea înflorind, crescând și pârguindu-se, venea oarecine noaptea și le fura, tocmai când erau să se coacă. Toți paznicii din toată împărăția și cei mai aleși ostași, pe care îi pusese împăratul să pândească, n-au putut să prinză pe hoți. În cele mai de pe urmă, veni fiul cel mai mare al împăratului și-i zise:

– Tată, am crescut în palaturile tale, m-am plimbat prin astă grădină de atâtea ori și am văzut roade foarte frumoase în pomul din fundul grădinei, dar n-am putut gusta niciodată din ele; acum a dat în copt, dă-mi voie ca nopțile astea să păzesc însumi, și mă prinz că voi pune mâna pe acel tâlhar care ne jefuiește.

– Dragul meu, zise tată-său, atâția oameni voinici au păzit și n-au făcut nici o ispravă. Doresc prea mult să văz la masa mea măcar un măr din acest pom care m-a ținut atâta sumă de bani și de aceea, iată, mă înduplec și te las ca să pândești, măcar că nu-mi vine a crede că o să izbutești.

Atunci fiul împăratului se puse la pândă o săptămână întreagă: noaptea pândea și ziua se odihnea; iară când fu într-o dimineață, se întoarse trist la tată-său și-i spuse cum priveghease până la miezul nopții, cum mai pe urmă îl apucase o piroteală de nu se mai putea ținea pe picioare, cum, mai târziu, somnul îl coplesii și căzu ca un mort, fără să se poată deștepta decât tocmai când soarele era rădicat de două sulițe, și atunci văzu că merele lipsesc.

Nepoftită fu mâhnirea tatălui său, când auzi spuindu-i-se astă întâmplare.

De silă de milă, fu nevoit a mai aștepta încă un an, ca să facă și voia fiului său celui mijlociu, care cerea cu stăruință de la tată-său ca să-l lase și pe dânsul să pândească, și se lega că el va prinde pe hoții care îi făcea atâta întristare.

Timpul veni, merele începură a se pârgui; atunci fiul său cel mijlociu păzi și el; dară păți ca și frate-său cel mare.

Tată-său, deznădăjduit, pusese în gând să-l taie; dar fiul său cel mic, Prâslea, veni cu rugăciune către tată-său, și-i zise:

– Tată, atâția ani l-ai ținut, ai suferit atâtea neazuri după urma acestui pom, mai lasă-l, rogu-te, și anul acesta, să-mi încerc și eu norocul.

– Fugi d-aci, nesocotitul, zise împăratul. Frații tăi cei mai mari, atâți și atâți oameni voinici și deprinși cu nevoile n-au putut face nimic, și tocmai tu, un mucos ca tine, o să izbutească? N-auzi tu ce prăpăstii spun frații tăi? Aici trebuie să fie ceva vrăji.

– Eu nu mă încumet, zise Prâslea, a prinde pe hoți, ci zic că o încercare de voi face și eu, nu poate să-ți aducă nici un rău.

Împăratul se înduplecă și mai lăsă pomul netăiat încă un an.

Sosi primăvara: pomul înflori mai frumos și legă mai mult decât altădată. Împăratul se veseli de frumusețea florilor și de mulțimea roadelor sale, dară când se gândea că nici în anul acesta n-o să aibă parte de merele lui cele aurite, se căia că l-a lăsat netăiat.

Prâslea se ducea adesea prin grădină, da ocol mărilor și tot plănua. În sfârșit, merele începură a se pârgui. Atunci fiul cel mai mic al împăratului zise:

– Tată, iată a sosit timpul; mă duc să pândesc și eu.

– Du-te, zise împăratul; dară negreșit că și tu ai să te întorci rușinat ca și frații tăi cei mai mari.

– Pentru mine n-are să fie așa mare rușine, zise el; fiindcă nu numai că sunt mai mic, dară nici nu mă leg ca să prinz pe tâlhari, ci numai o cercare să fac.

Cum veni seara, se duse, își luă cărți de cetit, două țepușe, arcul și tolba cu săgețile. Își alese un loc de pândă într-un colț pe lângă pom, bătu țepușele în pământ și se puse între ele, așa cum să-i vină unul dinainte și altul la spate ca, dacă îi va veni somn și ar moțâi, să se lovească cu barba în cel de dinaintea lui și dacă ar da capul pe spate, să se lovească cu ceafa în cel de dinapoi.

Astfel pândi până când, într-una din nopți, cam după miezul nopții, simți că-l atinge încetișor boarea ziorilor care îl îmbăta cu mirosul său cel plăcut, o piroteală moleșitoare se alegă de ochii lui; dară loviturile ce suferi vrând să moțâiască îl deșteptară, și rămase priveghind până când, pe la revărsat de ziori, un ușor fâșâit se auzi prin grădină. Atunci, cu ochii ținți la pom, luă arcul și sta gata; fâșâitul se auzi mai tare și un oarecine se apropie de pom și se apucă de ramurile lui; atunci el dete o săgeată, dete două și, când dete cu a treia, un geamăt ieși de lângă pom și apoi o tăcere de moarte se făcu; iară el, cum se lumină puțin, culese câteva mere din pom, le puse pe o tepsie de aur și le duse la tatăl său.

Niciodată n-a simțit împăratul mai mare bucurie decât când a văzut la masa sa merele de aur din care nu gustase niciodată.

– Acum, zise Prâslea, să căutăm și pe hoț.

Dară împăratul, mulțumit că pipăise merele cele aurite, nu mai voia să știe de hoți. Fiul său însă nu se lăsa cu una cu două, ci, arătând împăratului dâra de sânge ce lăsase pe pământ rana ce făcuse hoțului, îi spuse că se duse să-l caute și să-l aducă împăratului chiar din gaură de șarpe.

Și chiar de a doua zi vorbi cu frații lui ca să meargă împreună pe urma hoțului și să-l prinză.

Frații săi prinseră pizmă pe el pentru că fusese mai vrednic decât dâșii și căutau prilej ca să-l piarză; de aceea și voiră bucuros să meargă. Ei se pregătiră și porniră.

Se luară, deci, după dâra sângelui și merse, merse, până ce ieșiră la pustietate, de acolo mai merse oleacă până ce dete de o prăpastie, unde se și pierdu dâra. Ocoliră împregiurul prăpastiei și văzură că dâra de sânge nu mai înainta. Atunci pricepură ei că în prăpastia aceea trebuie să locuiască furul merelor.

Dară cum să se lase înăuntru? Porunciră numaidecât vârteje și funii groase, și îndată se și gătiră. Le așezară, și se lăsă fratele cel mare.

– Dară, zise el, când voi scutura frânghia, să mă scoateți afară.

Așa și făcură. După fratele cel mare se coborî cel mijlociu și făcu și el ca cel dintâi, atâta numai că se lăsă ceva mai în jos.

– Acum e rândul meu să mă las în prăpastie, zise Prâslea, văzând că frații cei mari se codesc; când voi mișca frânghia, voi mai mult să mă lăsați în jos; și după ce veți vedea că frânghia nu se mai duce la vale, să puneți paznici, să păzească și, când va vedea că frânghia se mișcă de lovește marginile groapei, să o trageți afară.

Se lăsă și cel mai mic din frați și, de ce mișca frânghia d-aia îl lăsa mai jos, și-l lăsară, și-l lăsară, până ce văzură că frânghia nu mai sta întinsă, cum este când are ceva atârnat de capătul ei.

Atunci frații ținură sfat și ziseră:

– Să așteptăm până ce vom vedea dacă face vreo izbândă, și atunci ori bine ori rău de va face, să-l pierdem, ca să ne curățim de unul ca dânsul care ne face de rușine.

Prâslea ajunsese pe tărâmul cellalt, se uită cu sfială în toate părțile, și cu mare mirare văzu toate lucrurile schimbate; pământul, florile, copacii, lighioni altfel făptuite erau p-acolo. Deocamdată îi cam fu frică, dară, îmbărbătându-se, apucă pe un drum și merse până dete de niște palaturi cu totul și cu totul de aramă.

Nevăzând nici pui de om pe care să-l întrebe câte ceva, intră în palat, ca să vază cine locuia acolo. În pragul ușei îl întâmpină o fată frumușică, care zise:

– Mulțumesc lui Dumnezeu că ajunsei să mai văz om de pe tărâmul nostru. Cum ai ajuns aici, frate, îl întrebă ea; aici este moșia a trei frați zmei, care ne-a răpit de la părinții noștri, și suntem trei surori și fete de împărat de pe tărâmul de unde ești tu.

Atunci el povesti în scurt toată istoria cu merele, cum a rănit pe hoț și cum a venit după dâra sângelui până la groapa pe unde s-a lăsat în jos la ea. și o întrebă ce fel de oameni sunt zmeii aceia și dacă sunt voinici.

Ea îi spuse apoi că fiecare din zmei și-a ales câte una din ele și le tot silește să-i ia de bărbați, iară ele se tot împotrivesc cu fel de fel de vorbe, cerându-le câte în lună și în soare, și ei se fac luntre și punte de le împlinesc toate voile.

– Ei sunt în adevăr voinici, adăogă ea, însă cu vrerea lui Dumnezeu poate îi vei birui. Dară până una alta ascunde-te, vai de mine! undeva, să nu dea zmeul peste tine în casa lui, că e năbădăios și se face leu-paraleu. Acum e timpul când are să vină la prânz, și are obicei de aruncă buzduganul cale de un conac și lovește în ușă, în masă și se pune în cui.

N-apucă să isprăvească vorba, și se auzi ceva că şuieră, că lovește în ușă, în masă, și buzduganul se arată și se așeză în cui. Dară Prâslea luă buzduganul, îl azvârli înapoi mai departe decât îl azvârlise zmeul; și, când era prin dreptul lui, îl atinse pe umere.

Zmeul, speriat, stătu în loc, se uită după buzdugan, se duse de-l luă și se întoarse acasă. Când era la poartă, începu să strige:

– Hâm! hâm! aici miroase a carne de om de pe tărâmul cellalt; și, văzând pe fiul de împărat ce-i ieșise înainte, îi zise: Ce vânt te-a adus pe aici, omule, ca să-ți rămâie oasele pe alt tărâm?

– Am venit ca să prinz pe furii merelor de aur ale tatălui meu.

– Noi suntem, îi zise zmeul; cum vrei să ne batem? În buzdugane să ne lovim, în săbii să ne tăiem, ori în luptă să ne luptăm?

– Ba în luptă, că e mai dreaptă, răspunse Prâslea.

Atunci se apucară la trântă, și se luptară și se luptară, până când zmeul băgă pe Prâslea în pământ până la glezne; iar Prâslea se opinti o dată, aduse pe zmeu și, trântindu-l, îl băgă în pământ până în genunchi și-i și tăie capul.

Fata, cu ochii plini de lacrimi, îi mulțumi că a scăpat-o de zmeu, și-l rugă să-i fie milă și de surorile ei.

După ce se odihni vreo două zile, porni, după povața fetei, la soră-sa cea mijlocie care avea palaturile de argint.

Acolo, ca și la cea mare, fu priimit cu bucurie; fata îl rugă să se ascunză; iar el nu voi; ci, când veni buzduganul să se așeze în cui, pe care îl aruncase zmeul ei cale de două conace, el îl aruncă mult mai îndărăt, izbind și pe zmeu în cap; iară zmeul veni turburat, se luptă cu Prâslea ca și frate-său cel mare, și rămase și el mort.

Fata, după ce îi mulțumi, îl povățui cum să facă ca să scape din robie și pe sora lor cea mai mică.

– Deși e mai puternic, zise fata, decât frații lui pe care i-ai omorât, dar cu ajutorul lui Dumnezeu și mai ales că e și cam bolnav din lovitura ce i-ai dat cu săgeata când a vrut să fure merele, nădăjduiesc că-i vei veni de hac.

O săptămână întregă se desfătară împreună cu amândouă fetele, și Prâslea odihnindu-se de ostenețile ce încercase, porni și către zmeul de al treilea.

Văzând palaturile de aur în care locuia zmeul cel mic, rămase cam pe gânduri, dară, luându-și inima în dinți, intră înăuntru.

Cum îl văzu, fata îl rugă ca pe Dumnezeu să o scape de zmeu, care, zicea ea, e otărât ca, îndată ce se va face sănătos bine, să o silească oricum să se însoțească cu dânsul.

Abia isprăvisse vorba și buzduganul, izbind în ușă și în masă, se puse în cui. Prâslea întrebă ce putere are zmeul și îi spuse că aruncă buzduganul cale de trei conace; atunci el aruncă și mai departe, lovindu-l în piept.

Zmeul, turbat de mânie, se întoarse numaidecât acasă.

– Cine este acela care-a cutezat să calce hotarele mele și să intre în casa mea?

– Eu sunt, zise Prâslea.

– Dacă ești tu, îi răspunse zmeul, am să te pedepsesc amar pentru nesocotința ta. Cum ai vrut, venit-ai; dară nu te vei mai duce cum vei voi.

– Cu ajutorul lui Dumnezeu, îi răspunse Prâslea, am eu ac și de cojocul tău.

Atunci se învoiră să se ia la luptă dreaptă,

și se luptară

și se luptară,

zi de vară

până seara;

iară când fu pe la nămieș, se făcură amândoi două focuri și așa se băteau; un corb însă le tot da ocol, croncănind.

Văzându-l, zmeul îi zise:

– Corbule, corbule! ia seu în unghiile tale și pune peste mine, că-ți voi da stârvul ăsta ție.

– Corbule, corbule! îi zise și Prâslea, dacă vei pune peste mine seu, eu îți voi da trei stârvuri.

– Unde dă Dumnezeu să cază o asemenea tiplă peste mine! Mi-aș sătura sălașul întreg.

– Adevăr grăiește gura mea, îi răspunse Prâslea.

Corbul, fără a mai întârzia, aduse în unghiile sale seu, puse peste viteazul Prâslea, și prinse mai multă putere.

Către seară zise zmeul către fata de împărat, care privea la dânșii cum se luptau, după ce se făcuseră iară oameni:

– Frumușica mea, dă-mi nițică apă să mă răcoresc, și-ți făgăduiesc să ne cununăm chiar mâine.

– Frumușica mea, îi zise și Prâslea, dă-mi mie apă, și-ți făgăduiesc să te duc pe tărâmul nostru și acolo să ne cununăm.

– Să-ți auză Dumnezeu vorba, voinice, și să-ți împlinească gândul! îi răspunse ea.

Fata de împărat dete apă lui Prâslea de bău și prinse mai multă putere; atunci strânse pe zmeu în brațe, îl ridică în sus și, când îl lăsă jos, îl băgă până în genunchi în pământ; se opinti și

zmeul, ridică și el în sus pe Prâslea și, lăsându-l jos, îl băgă până în brâu; puindu-și toate puterile, Prâslea mai strânse o dată pe zmeu de-i pârâi oasele și, aducându-l, îl trânti așa de grozav, de îl băgă până în gât în pământ și-i și tăie capul; iară fetele, de bucurie, se adunară împregiurul lui, îl luau în brațe, îl sărutau și îi ziseră:

– De azi înainte frate să ne fii.

Îi spuseră apoi că fiecare din palaturile zmeilor are câte un bici, cu care lovește în cele patru colțuri ale lor și se fac niște mere. Așa făcură, și fiecare din fete avură câte un măr. Se pregătiră, deci, să se întoarcă pe tărâmul nostru.

Ajungând la groapă, cletenă frânghia de se lovi de toate mărginile groapei. Paznicii de sus pricepură că trebuie să tragă frânghia. Se puseră la vârtejuri și scoaseră pe fata cea mare cu mărul ei de aramă.

Ea, cum ajunsese sus, arătă un răvășel ce-i dase Prâslea, în care scria că are să ia de bărbat pe frate-său cel mai mare.

Bucuria fetei fu nespusă când se văzu iară pe lumea unde se născuse.

Lăsară din nou frânghia și scoase și pe fata cea mijlocie, cu mărul ei cel de argint și cu o altă scrisoare, în care o hotăra Prâslea de soție fratelui celui mijlociu.

Mai lăsară frânghia și scoase și pe fata cea mică: aceasta era logodnica lui Prâslea; însă mărul ei cel de aur nu-l dete, ci îl ținu la sine.

El simțise de mai-nainte că frații săi îi poartă sâmbetele și, când se mai lăsă frânghia ca să-l ridice și pe el, dânsul legă o piatră și puse căciula deasupra ei, ca să-i cerce; iară frații dacă văzură căciula, socotind că este fratele loc cel mic, slăbiră vârtejile și dete drumul frânghiei, care se lăsă în jos cu mare iuțeală, ceea ce făcu pe frați să creadă că Prâslea s-a prăpădit.

Luară, deci, fetele, le duseră la împăratul, îi spuseră cu prefăcută măhnire că fratele lor s-a prăpădit, și se cununară cu fetele, după cum rânduise Prâslea. Iară cea mică nu voia cu nici un chip să se mărite, nici să ia pe altul.

Prâslea, care ședea doaparte, văzu piatra care căzuse cu zgomot, mulțumi lui Dumnezeu că i-a scăpat zilele și se gândea ce să facă ca să iasă afară. Pre când se gândea și se plângea dânsul, auzi un țipăt și o văietare care îi împlu inima de jale; se uită împrejur și văzu un balaur care se încolăcise pe un copaci și se urca să mănânce niște pui de zgripsor. Scoase paloșul Prâslea, se repezi la balaur și numaidecât îl făcu în bucățele.

Puii, cum văzură, îi mulțumiră și-i ziseră:

– Vino încoa, omule viteaz, să te ascundem aici, că, de te va vedea mama noastră, te înghite de bucurie.

Traseră o pană de la unul din pui și-l ascunseră în ea.

Când veni zgripsoroaica și văzu grămada aia mare de bucățele de balaur, întrebă pe pui, cine le-a făcut ăst bine?

– Mamă, ziseră ei, este un om de pe tărâmul celălalt și a apucat încoa spre răsărit.

– Mă duc, le zise ea, să-i mulțumesc.

Ea porni ca vântul înspre partea încotro îi spusese puii că a apucat omul. După câteva minute, se întoarse:

– Spuneți-mi drept, le zise, încotro s-a dus.

– Spre apus, mamă.

Și într-o bucată de vreme, ca de când începui să vă povestesc, străbătu cele patru părți ale tărâmului de jos și se întoarse cu deșert. Ea ceru ca numaidecât să-i spuie. În cele mai de pe urmă, îi ziseră puii:

– Dacă ți l-om arăta, mamă, ne fâgăduiești că nu-i vei face nimic?

– Vă fâgăduiesc, dragii mei.

Atunci ei îl scoaseră din pană și îl arătară; iară ea, de bucurie, îl strânse în brațe și cât p-aci era să-l înghiță, dacă nu l-ar fi acoperit puii.

– Ce bine vrei să-ți fac și eu, pentru că mi-ai scăpat puii de moarte?

– Să mă scoți pe tărâmul celălalt, răspunse Prâslea.

– Greu lucru mi-ai cerut, îi zise zgripsoroaica; dară pentru că ție îți sunt datorate mântuirea puilor mei, mă învoiesc la asta. Pregătește 100 oca de carne făcută bucățele de câte o oca una, și 100 pâini.

Făcu ce făcu Prâslea, găti pâinile și carnea și le duse la gura groapei. Zgripsoroaica zise:

– Pune-te dasupra mea cu merinde cu tot și, de câte ori oi întoarce capul, să-mi dai câte o pâine și câte o bucată de carne.

Se așezară și pomiră, dându-i, de câte ori cerea, pâine și carne. Când era aproape, aproape să iasă deasupra, pasărea uriașă mai întoarse capul să-i mai dea demâncare; dară carnea se sfârșise. Atunci Prâslea, fără să-și piardă cumpătul, trase paloșul și-și tăie o bucată de carne moale din coapsa piciorului de sus și o dete zgripsoroaicei.

După ce ajunseră deasupra și văzu că Prâslea nu putea să îmble, îi zise zgripsoroaica:

– Dacă nu era binele ce mi-ai făcut și rugăciunea puilor mei, mai că te mâncam. Eu am simțit că carnea care mi-ai dat în urmă era mai dulce decât cea de mai înainte, și n-am înghițit-o; rău ai făcut de mi-ai dat-o.

Apoi o dete afară dintr-înșea, i-o puse la loc, o unse cu scuipat de al său, și se lipi. Atunci se îmbrățișară, își mulțumiră unul alteia, și se despărțiră; ea se duse în prăpastia de unde ieșiseră și Prâslea plecă către împărăția tatălui său.

Plecând către orașul în care locuia părinții și frații săi, îmbrăcat fiind în haine proaste țărănești, întâlni niște drumeți și află de la dânșii că frații lui au luat de soții pe fetele care le-a trimis el, după cum le hotărâse însuși, că părinții lui erau foarte mâhniți de pieirea fiului lor celui mai mic, că fata cea mică e îmbrăcată în negru și-l jeleşte și că nu voiește a se mărita nici în ruptul capului, măcar că a pețit-o mai mulți fii de împărat; că acum, în cele din urmă, frații lui i-a adus un ginere prea frumos și că o silesc cu toții să-l ia și că nu se știe de va putea scăpa.

Prâslea, auzind de toate acestea, nu puțin s-a întristat în sufletul lui și, cu inima înfrântă, a intrat în oraș. Mai cercetând în sus și în jos, află că fata a zis împăratului că, dacă voiește să o mărite cu tânărul care i-l aduseră, să poruncească a-i face și a-i aduce la odoare o furcă cu caierul și fusul cu totul de aur și să toarcă singură, fiindcă așa îi făcuse și zmeul și asta îl plăcea mult. Mai află că împăratul chemase pe starostea de argintari și-i poruncise zicându-i: "Iată, de azi în trei săptămâni să-mi dai gata furca care o cere fata mea cea mică; că de unde nu, unde-ți stau picioarele, îți va sta și capul"; și bietul argintar se întoarse acasă trist și plângând.

Atunci Prâslea se duse de se băgă ucenic la argintar.

Prâslea, tot văzând pe stăpânu-său văitându-se fiindcă nu izbutise a face furca după porunceală, îi zise:

– Stăpâne, te văz trist că nu poți să faci furca ce ți-a poruncit împăratul, iată, mai sunt trei zile până să se împlinescă sorocul ce ți-a dat; lasă-mă pe mine să o fac.

Argintarul îl goni, zicându-i:

– Atâți meșteri mari n-au putut să o facă, și tocmai un trențeros ca tine să o faci?

– Dacă nu-ți voi da furca de azi în trei zile, răspunse Prâslea, să-mi faci ce vei voi.

Atunci se învoiră a-i da o odaie să lucreze numai Prâslea singur, și pe fiecare noapte să-i dea câte o trăistuță de alune și câte un pahar de vin bun.

Argintarul îi ducea grija, fiindcă, ascultând pe la ușe, n-auzea alt decât cum spârgea la alune pe nicovală! Iară când fu a treia zi, el ieși dis-de-diminează din odaie cu furca pe tavă, pe care o scosese din mărul zmeului, ce era la dânsul, și o dete argintarului ca să o ducă fetei împăratului.

Argintarul nu mai putea de bucurie, și-i făcu un rând de haine; iar pe la nămieț, când venise slujitorii împăratului ca să-l chele la palat, el se duse și îi dete furca care torcea singură.

După ce împăratul se minună de frumusețea ei, dete argintarului doi saci de bani.

Fata, cum văzu furca, îi trecu un fier ars prin inimă; ea cunoscuse furca și pricepu că Prâslea cel viteaz trebuie să fi ieșit deasupra pământului. Atunci zise împăratului:

– Tată, cine a făcut furca poate să-mi facă încă un lucru pe care mi l-a adus la odoare zmeul.

Iară împăratul chemă îndată pe argintar și-i porunci să-i facă o cloșcă cu pui cu totul și cu totul de aur, și-i dete soroc de trei săptămâni, și daca nu i-o face-o, unde îi stă picioarele îi va sta și capul.

Argintarul, ca și de-lalt rând, se întoarse acasă trist; desprețui ca și întâia oară pe Prâslea, care îl întrebuse și de astă dată; iară daca se înțeleseră la cuvinte, se învoiră și lucrul se și săvârși cu bine.

Când văzu argintarul cloșca cloncănind și puii piuind, cu totul și cu totul de aur și ciugulind mei tot de aur, înțelese că trebuie să fie lucru măiestru.

Argintarul luă cloșca, o duse la împăratul, iară împăratul, după ce se minună îndestul de frumusețea și gingășia lor, o duse fetei și-i zise:

– Iată, ți s-au împlinit toate voile; acum, fata mea, să te gătești de nuntă.

– Tată, îi mai zise fata, cine a făcut aste două lucruri trebuie să aibă și mărul de aur al zmeului; poruncește, rogu-te, argintarului să aducă pe meșterul care le-a făcut.

Primiind porunca asta, argintarul se înfățișă împăratului rugându-l să-l ierte și zicându-i:

– Cum o să aduc înaintea măriei-tale pe meșter, fiindcă este un om prost și trențáros și nu este vrednic să vază luminata față a măriei tale.

Împăratul porunci să-l aducă oricum ar fi.

Atunci argintarul, după ce puse de spălă pe Prâslea și-l curăți, îl îmbracă în niște haine noi și-l duse la împăratul; iară împăratul îl înfățișă fetei.

Cum îl văzu fata, îl și cunoscu. Ea nu putu să-și ție lacrămile care o podidiseră, de bucurie mare ce avu, și zise împăratului:

– Tată, acesta este viteazul care ne-a scăpat din mâna zmeilor.

Și, dând în genunche, îi sărută mâinile și pe față și pe dos.

Luându-i seama bine împăratul, îl cunoscuse și dânsul, măcar că foarte mult se schimbase. Îl îmbrățișă și-l sărută de sute de ori. Dar el tăgăduia.

În cele mai din urmă, inima lui înduioșită de rugăciunile tatălui său, ale mamei sale și ale fetei care rămăsese în genunche rugându-l mărturisii că în adevăr el este fiul lor cel mai mic.

Prâslea le povesti apoi toată istoria sa, le spuse și cum a ieșit din pământ și le arătă și mărul de aur al zmeului.

Atunci împăratul, supărat, chemă pe feciorii lui cei mai mari; dar ei, cum văzură pe Prâslea, o sfecliră. Iară împăratul întrebă pe Prâslea cum să-i pedepsească. Viteazul nostru zise:

– Tată, eu îi iert și pedeapsa să o ia de la Dumnezeu. Noi vom ieși la scara palatului și vom arunca fiecare câte o săgeată în sus și Dumnezeu, dacă vom fi cineva greșiți, ne va pedepsi.

Așa făcură. Ieșiră câte trei frații în curte, dinaintea palatului, aruncară săgețile în sus și, când căzură, ale fraților celor mai mari le căzură drept în creștetul capului și-i omorâră, dar a celui mai mic îi căzu dinainte.

Iară dacă îngropară pe frații cei mai mari, făcură nuntă mare și Prâslea luă pe fata cea mică.

Toată împărăția s-a bucurat că le-a adus Dumnezeu sănătos pe fiul cel mai mic al împăratului și se mândrea, fălindu-se, de vitejiile ce făcuse el; iară după moartea tătâne-său se sui el în scaunul împărăției, și împărăți în pace de atunci și până în ziua de astăzi, de or fi trăind.

Trecui și eu pe acolo și stătui de mă veselii la nuntă, de unde luai

O bucată de batoc,

Ș-un picior de iepure șchiop,

și încălecai p-o șea, și v-o spusai dumneavoastră așa.

Anexa 4 – Ion Creanga “Capra cu trei iezi”

Amintiri din copilărie, povesti și povestiri, București, 2002, p. 26 – 35.

Era odată o capră care avea trei iezi. Iedul cel mare și cu cel mijlociu dau prin băț de obraznici ce erau; iară cel mic era harnic și cuminte. Vorba ceea : "Sunt cinci degete la o mână și nu samănă toate unul cu altul".

Într-o zi, capra cheamă iezi de pe-afară și le zice :

– Dragii mamei copilași ! Eu mă duc în pădure ca să mai duc ceva de-a mâncării. Dar voi, încuieți ușa după mine, ascultați unul de altul, și să nu cumva să deschideți până ce nu-ți auzi glasul meu. Când voi veni eu, am să vă dau de știre, ca să mă cunoașteți, și am să vă spun așa

Trei iezi cucuieți

Ușa mamei descuieți !

Că mama v-duce vouă :

Frunze-n buze,

Lapte-n țâțe,

Drob de sare

În spinare,

Mălăieș

În călcăieș

Smoc de flori

Pe subsuori.

Auzit-ați ce-am spus eu ?

– Da, mămucă, ziseră iezi.

– Pot să am nădejde în voi ?

– Să n-ai nici o grijă, mămucă, apucară cu gura înainte cei mai mari. Noi suntem odată băieți, și ce-am vorbit odată vorbit rămâne.

– Dacă-i așa, apoi veniți să vă sărute mama ! Dumnezeu să vă apere de cele rele, și mai rămâneți cu bine!

– Mergi sănătoasă, mămucă, zise cel mic, cu lacrimi în ochi, și Dumnezeu să-ți ajute ca să te întoarne cu bine și să ne-aduci demâncare.

Apoi capra iese și se duce în treaba ei. Iar iezii închid ușa după dânsa și trag zăvorul. Dar vorba veche : "Păreții au urechi și fereștile ochi". Un dușman de lup - și-apoi știți care ? - chiar cumătrul caprei, care de mult pândea vreme cu prilej ca să pape iezii, trăgea cu urechea la păretele din dosul casei, când vorbea capra cu dânsii.

"Bun ! zise el în gândul său. Ia, acum mi-e timpul... De i-ar împinge păcatul să-mi deschidă ușa, halal să-mi fie ! Știu că i-aș cărnoși și i-aș jumuli !" Cum zice, și vine la ușă; și cum vine, și începe :

Trei iezi cucuieți

Ușa mamei descuieți !

Că mama v-aduce vouă :

Frunze-n buze,

Lapte-n țâțe,

Drob de sare

În spinare,

Mălăieș

În călcăieș

Smoc de flori

Pe subsuori.

– Hai ! deschideți cu fuga, dragii mamei, cu fuga !

– Ia ! Băieți, zise cel mai mare, săriți și deschideți ușa, că vine mama cu demâncare.

– Săracuțul de mine ! zise cel mic. Să nu cumva să faceți pozna să deschideți, că-i vai de noi ! Asta nu-i mămuca. Eu o cunosc de pe glas; glasul ei nu-i așa de gros și de răgușit, că-i mai subțire și mai frumos !

Lupul, auzind aceste, se duse la un ferar și puse să-i ascute limba și dinții, pentru a-și subția glasul, ș-apoi, întorcându-se, începu iar :

Trei iezi cucuieți

Ușa mamei descuieți !...

– Ei, vedeți, zise iarăși cel mare; dacă mă potrivesc eu vouă ? Nu-i mămuca, nu-i mămuca !

D-apoi cine-i dacă nu-i ea ? Că doar și eu am urechi ! Mă duc să-i deschid.

– Bădică ! bădică ! zise iarăși cel mic. Ascultați-mă și pe mine ! Poate mai de-apoi a veni cineva ș-a zice:

Deschideți ușa,

Că vine mătușa !

ș-atunci voi trebuie numaidecât să deschideți ? D-apoi nu știți că mătușa-i moartă de când lupii albi și s-a făcut oale și ulcioare, sărmana ?

– Apoi, da ! nu spun eu bine ? zise cel mare. Ia, de-atunci e rău în lume, de când a ajuns coada să fie cap... Dacă te-i potrivi tu acestora, îi ține mult și bine pe mămuca afară. Eu, unul, mă duc să deschid.

Atunci mezinul se vâra iute în horn și, sprijinit cu picioarele de prichiciu și cu nasul de funingine, tace ca peștele și tremură ca varga de frică. Dar frica-i din raiu, sărmana ! Asemene cel mijlociu, tuștiu ! iute sub un cherșin; se-nghemuiește acolo cum poate, tace ca pământul și-i tremură carnea pe dânsul de frică : Fuga-i rușinoasă, da-i sănătoasă !

... Însă cel mare se dă după ușă și - să tragă, să nu tragă ? - în sfârșit, trage zăvorul... Când iaca !... ce să vadă ? ș-apoi mai are când vede ?... căci lupului îi scăpărau ochii și-i sfârâia gâtlejul

de flămând ce era. Și, nici una, nici două, haț ! pe ied de gât, îi răteză capul pe loc și-l mănâncă așa de iute și cu atâta poftă, de-ți părea că nici pe-o măsea nu are ce pune. Apoi se linge frumușel pe bot și începe a se învârti prin casă cu neastâmpăr, zicând :

– Nu știu, părerea m-a amăgit, ori am auzit mai multe glasuri ? Dar ce Dumnezeu ?! Parc-au intrat în pământ... Unde să fie ? Se ițește el pe colo, se ițește pe dincolo, dar pace bună ! iezii nu-s nicăiri !

– Mă !... că mare minune-i asta !... dar nici acasă n-am de coasă... ia să mai odihnesc oleaca aste bătrânețe !

Apoi se îndoiaie de șele cam cu greu, și se pune pe cherșin. și când s-a pus pe cherșin, nu știu cum s-au făcut, că ori cherșinul a crăpat, ori cumătrul a strănutat...

Atunci iedul de sub cherșin, să nu tacă ? - Îl păștea păcatul și-l mânca spinarea, sărăcuțul !

– Să-ți fie de bine, nănașule !

– A !... ghidi ! ghidi ! ghiduși ce ești ! Aici mi-ai fost ? Ia vină-ncoace la nănășelul, să te pupe el ! Apoi ridică cherșinul binișor, înșfăcă iedul de urechi și-l flocăiește și-l jumulește și pe acela de-i merg petecele !... Vorba ceea : "Că toată paserea pe limba ei piere".

Pe urmă se mai învârte prin casă, doar a mai găsi ceva, dar nu găsește nimic, căci iedul cel cuminte tăcea molcum în horn, cum tace peștele în borș la foc. Dacă vede lupul și vede că nu mai găsește nimic, își pune în gând una : așază cele două capete cu dinții rânjiți în ferești, de ți se părea că râdeau; pe urmă unge toți părții cu sânge, ca să facă și mai mult în ciuda caprei, și apoi iese și-și caută de drum. Cum a ieșit dușmanul din casă, iedul cel mic se dă iute jos din horn și încuie ușa bine. Apoi începe a se scărmana de cap și a plânge cu amar după frățiorii săi.

– Drăguții mei frățiori ! De nu s-ar fi înduplecat, lupul nu i-ar fi mâncat ! și biata mamă nu știe de astă mare urgie ce-a venit pe capul ei !

Și bocește el și bocește până îl apucă leșin ! Dar ce era să le facă ? Vina nu era a lui, ce au căutat pe nas le-a dat.

Când jălea el așa, iacă și capra venea cât putea, încărcată cu de-a mâncării și gâfuind. Și cum venea, cât de colo vede cele două capete, cu dinții rânjind, în ferești.

– Dragii mămuței, dragi ! Cum așteaptă ei cu bucurie și-mi rād înainte când mă văd !

Băieții mamei, băieți,

Frumușei și cucuieți !

Bucuria caprei nu era proastă. Dar când s-apropie bine, ce să vadă ? Un fior rece ca gheața îi trece prin vine, picioarele i se taie, un tremur o cuprinde în tot trupul, și ochii i se păinjinesc. și ce era nu era a bine !... Ea însă tot merge pân' la ușă, cum poate, crezând că părerea o înșală... și cum ajunge, și începe

Trei iezi cucuieți

Ușa mamei descuieți !

Că mama v-duce vouă :

Frunze-n buze,

Lapte-n țâțe,

Drob de sare

În spinare,

Mălăieș

În călcăieș

Smoc de flori

Pe subsuori.

Atunci iedul mezin - care acum era și cel dintâi și cel de pe urmă - sare iute și-i deschide ușa.

Apoi s-aruncă în brațele mamei și cu lacrimi de sânge începe a-i spune :

– Mămucă, mămucă, uite ce am pățit noi ! Mare foc și potop au căzut pe capul nostru !

Capra atunci, holbând ochii lung prin casă, o cuprinde spaima și rămâne încremenită !... Dar mai pe urmă, îmbărbătându-se, și-a mai venit puțin în fire și-a întrebat :

– Da' ce-a fost aici, copile ?

– Ce să fie, mămucă ? Ia, cum te-ai dus dumneata de-acasă, n-a trecut tocmai mult și iacă cineva s-aude bătând la ușă și spunând :

Trei iezi cucuieți,

Mamei ușa descuieți...

– Și ?...

– Și frate-meu cel mare, nătâng și neastâmpărat cum îl știi, fuga la ușă să deschidă.

– Și-atunci ?...

– Atunci, eu m-am vârat iute în horn, și frate-meu cel mijlociu în cherșin, iar cel mare, după cum îți spun, se dă cu nepăsare după ușă și trage zăvorul !...

– Și-atunci ?...

– Atunci, grozăvie mare ! Nănașul nostru și prietenul dumitale, cumătrul lup, se și arată în prag !

– Cine ? Cumătrul meu ? El ? Care s-a jurat pe părul său că nu mi-a spărie copilașii niciodată ?

– Apoi da, mamă ! Cum vezi, i-a umplut de spărieți !

– Ei las', că l-oiu învăța eu ! Dacă mă vede că-s o văduvă sărmană și c-o casă de copii, apoi trebuie să-și bată joc de casa mea ? Și pe voi să vă puie la pastramă ? Nici o faptă fără plată... Ticălosul și mangositul ! Încă se rânjea la mine câteodată și-mi făcea cu mășeaua... Apoi doar eu nu-s de-acelea de care crede el : n-am sărit peste garduri niciodată de când sunt. Ei, taci, cumătre, că te-oiu doborâta eu ! Cu mine ți-ai pus boii în plug ? Apoi, ține minte că ai să-i scoți fără coarne !

– Of, mămucă, of ! Mai bine taci și lasă-l în plata lui Dumnezeu ! Că știi că este o vorbă : "Nici pe dracul să-l vezi, da' nici cruce să-ți faci !"

– Ba nu, dragul mamei ! "Că până la Dumnezeu, sfinții îți ieu sufletul." ș-apoi ține tu minte, copile, ce-ți spun eu : că de i-a mai da lui nasul să mai miroase p-aici, apoi las' !... Numai tu, să nu cumva să te răsuflă cuiva, ca să prindă el de veste.

Și de-atunci căuta și ea vreme cu prilej ca să facă pe obraz cumătru-său. Se pune ea și stă în cumpene, cum să dreagă și ce să-i facă ?

"Aha ! ia, acum i-am găsit leacul, zise ea în gândul său. Taci ! că i-oiu face eu cumătrului una de ș-a mușca labele !"

Aproape de casa ei era o groapă adâncă; acolo-i nădejdea caprei.

– La cadă cu dubală, cumătre lup, că nu-i de chip !... Ia, de-acu să-ncepe fapta : Hai la treabă, cumătriță, că lupul ți-a dat de lucru !"

Și așa zicând, pune poalele-n brâu, își suflecă mânicele, ațâță focul și s-apucă de făcut bucate. Face ea sarmale, face plachie, face alivenci, face pască cu smântână și cu ouă și fel de fel de bucate. Apoi umple groapa cu jăratic și cu lemne putregăioase ca să ardă focul mocnit. După asta așază o leașă de nuiete numai întinată și niște frunzări peste dânsa : peste frunzări toarnă țărână și peste țărână așterne o rogojină. Apoi face un scăuieș de ceară anume pentru lup. Pe urmă lasă bucatele la foc să fearbă și se duce prin pădure să caute pe cumătru-său și să-l poftească la praznic. Merge ea cât merge prin codru, până ce dă pe-o prăpastie grozavă și întunecoasă și pe-o tihăraie dă peste lup.

– Bună vreme, cumătro ! Da' ce vânt te-a abătut pe-aici ?

– Bună să-ți fie inima, cumătre, cum ți-i căutătura... apoi da, nu știi dumneata că nevoia te duce pe unde nu ți-i voia ? Ia, nu știu cine-a fost pe la mine pe-acasă în lipsa mea, că știu că mi-a făcut-o bună !

– Ca ce fel, cumătriță dragă ?

– Ia, a găsit iezii singurei, i-a ucis și i-a crâmpoțit, de le-am plâns de milă ! Numai văduvă să nu mai fie cineva !

– Da' nu mai spune, cumătră !

– Apoi de-acum, ori să spun, ori să nu mai spun, că totuna mi-e. Ei, mititeii, s-au dus cătră Domnul, și datoria ne face să le căutam de suflet. De aceea am făcut și eu un praznic, după puterea mea, și am găsit de cuviință să te poftesc și pe d-ta, cumătre; ca să mă mai mângâi...

– Bucuros, dragă cumătră, dar mai bucuros eram când m-ai fi chemat la nuntă.

– Te cred, cumătre, d-apoi, da, nu-i cum vrem noi, ci-i cum vre Cel-de-sus.

Apoi capra pornește înainte plângând, și lupul după dânsa, prefăcându-se că plânge.

– Doamne, cumătre, Doamne ! zise capra suspinând. De ce ți-e mai drag în lume, de-aceea n-ai parte...

– Apoi da, cumătră, când ar ști omul ce-ar păți, dinainte s-ar păzi. Nu-ți mai face și dumneata atâta inimă rea, că odată avem să mergem cu toții acolo.

– Așa este, cumătre, nu-i vorba. Dar sărmanii găgălici, de cruzi s-au mai dus !

– Apoi da, cumătră; se vede că și lui Dumnezeu îi plac tot pușori de cei mai tineri.

– Apoi, dacă i-ar fi luat Dumnezeu, ce ți-ar fi ? D-apoi așa ?

– Doamne, cumătră, Doamne ! Oiu face și eu ca prostul... Oare nu cumva nenea Martin a dat pe la dumneata pe acasă ? Că mi-aduc aminte ca acu că l-am întâlnit odată prin zmeuriș; și mi-a spus că dacă-i vrea dumneata să-i dai un băiet, să-l învețe cojocăria.

Și din vorbă-n vorbă, din una-n alta, ajung pân-acasă la cumătră !

– Ia poftim, cumătre, zise ea luând scăuieșul și punându-l deasupra groapei cu pricina, șezi cole și să ospătezi oleacă din ceea ce ne-a dat Dumnezeu !

Răstoarnă apoi sarmalele în strachină și i le pune dinainte.

Atunci lupul nostru începe a mânca hâlpav; și gogâlț, gogâlț, gogâlț, îi mergeau sarmalele întregi pe gât.

– Dumnezeu să ierte pe cei răposați, cumătră, că bune sarmale ai mai făcut !

– Și cum ospăta el, buf ! cade fără sine în groapa cu jărat, căci scăuieșul de ceară s-a topit, și leașa de pe groapă nu era bine sprijinită : nici mai bine, nici mai rău, ca pentru cumătru.

– Ei, ei ! Acum scoate, lupe, ce-ai mâncat ! Cu capra ți-ai pus în cârd ? Capra ți-a venit de hac !

– Văleu, cumătră, tălpele mele ! Mă rog, scoate-mă că-mi arde inima-n mine !

– Ba nu, cumătre; c-așa mi-a ars și mie inima după iezișorii mei ! Lui Dumnezeu îi plac pui de cei mai tineri; mie însă-mi plac și de iști mai bătrâni, numai să fie bine fripți; știi, cole, să treacă focul printr-înșii.

– Cumătră, mă pârllesc, ard de tot, mor, nu mă lăsa !

– Arzi, cumătre, mori, că nici viu nu ești bun ! De-abie i-a mai trece băietului istuia de spărieț, că mult păr îmi trebuia de la tine ca să-l afum. Ți-aduci aminte, dihanie răutăcioasă și spurcată, când mi te-ai jurat pe părul tău ? și bine mi-ai mâncat iezișorii !

– Mă ustură inima-n mine, cumătră ! mă rog, scoate-mă, și nu-ți mai face atâta osândă cu mine!

– Moarte pentru moarte, cumătre, arsură pentru arsură, că bine-o mai plesniși dînioare cu cuvinte din scriptură !

După aceasta, capra și cu iedul au luat o căpiță de fân și-au aruncat-o peste dânsul, în groapă, ca să se mai potolească focul. Apoi, la urma urmelor, năpădiră asupra lui și-i mai trântiră în cap cu bolovani și cu ce-au apucat, până-l omorâră de tot. Și așa s-a păgubit sârmana capră și de cei doi iezi, da' și de cumătru-său lupul păgubașă a rămas, și păgubașă să fie.

Și auzind caprele din vecinătate de una ca aceasta, tare le-au mai părut bine ! Și s-au adunat cu toatele la priveghiu și unde nu s-au așternut pe mâncate și pe băute, veselindu-se împreună...

Și eram și eu acolo de față, și-ndată după aceea am încălecat iute pe-o șea, și-am venit de v-am spus povestea așa, și-am mai încălecat pe-o roată și v-am spus jitia toată; și unde n-am mai încălecat pe-o capșună și v-am spus, oameni buni, o mare și gogonată minciună !

Anexa 5 – Ion Creanga “Fata babei si fata moșneagului”
Amintiri din copilărie, povesti si povestiri, Bucuresti, 2002, p. 158 – 165.

Erau odată un moșneag și-o babă; și moșneagul avea o fată, și baba iar o fată. Fata babei era slută, leneșă, țăfnoasă și rea la inimă; dar, pentru că era fata mamei, se alinta cum s-alintă cioara-n laț, lăsând tot greul pe fata moșneagului. Fata moșneagului însă era frumoasă, harnică, ascultătoare și bună la inimă. Dumnezeu o împodobise cu toate darurile cele bune și frumoase. Dar această fată bună era horopsită și de sora cea de scoarță, și de mama cea vitregă; noroc de la Dumnezeu că era o fată robace și răbdătoare; căci altfel ar fi fost vai și-amar de pielea ei.

Fata moșneagului la deal, fata moșneagului la vale; ea după găteje prin pădure, ea cu tăbuietul în spate la moară, ea, în sfârșit, în toate părțile după treabă. Cât era ziulica de mare, nu-și mai strângea picioarele; dintr-o parte venea și-n alta se ducea. Și-apoi baba și cu odorul de fiică-sa tot cărtitoare și nemulțumitoare erau. Pentru babă, fata moșneagului era piatră de moară în casă; iar fata ei — busuioc de pus la icoane.

Când se duceau amândouă fetele în sat la șezătoare seara, fata moșneagului nu se încurca, ci torcea câte-un ciur plin de fuse; iar fata babei îndruga și ea cu mare ce câte-un fus; și-apoi, când veneau amândouă fetele acasă noaptea târziu, fata babei sărea iute peste pârlez și zicea fetei moșneagului să-i dea ciurul cu fusele, ca să-l ție până va sări și ea. Atunci fata babei, vicleană cum era, lua ciurul și fuga în casă la babă și la moșneag, spunând că ea a tors acele fuse. În zadar fata moșneagului spunea în urmă că acela este lucrul mâinilor sale; căci îndată o apucau de obraz baba și cu fiică-sa și trebuia numaidecât să rămâie pe-a lor. Când veneau duminica și sărbătorile, fata babei era împopoțată și netezită pe cap, de parc-o linseseră vițeeii. Nu era joc, nu era clacă în sat la care să nu se ducă fata babei, iar fata moșneagului era oprită cu asprime de la toate aceste. Și-apoi, când venea moșneagul de pe unde era dus, gura babei umbla cum umblă melița; că fata lui nu ascultă, că-i ușernică, că-i leneșă, că-i soi rău... că-i laie, că-i bălaie; și că

s-o alunge de la casă; s-o trimită la slujbă unde știe, că nu-i de chip s-o mai ție; pentru că poate să înnărăvească și pe fata ei.

Moșneagul, fiind un gură-cască, sau cum îți vrea să-i ziceți, se uita în coarnele ei, și ce-i spunea ea sfânt era. Din inimă, bietul moșneag poate c-ar fi mai zis câte ceva; dar acum apucase a cânta găina la casa lui, și cucoșul nu mai avea nici o trecere; ș-apoi, ia să-l fi pus păcatul să se întrecă cu dedeochiul; căci baba și cu fiică-sa îl umplea de bogdaproste.

Într-una din zile, moșneagul, fiind foarte amărât de câte-i spunea baba, chemă fata și-i zise:

— Draga tatei, iaca ce-mi tot spune mă-ta de tine: că n-o ascuți, că ești rea de gură și înnărăvită și că nu este de chip să mai stai la casa mea; de-aceea du-te și tu încotro te-a îndrepta Dumnezeu, ca să nu se mai facă atâta gâlceavă la casa asta, din pricina ta. Dar te sfătuiesc, ca un tată ce-ți sunt, că, orișunde te-i duce, să fii supusă, blajină și harnică; căci la casa mea tot ai dus-o cum ai dus-o: c-a mai fost și mila părintească la mijloc!... dar prin străini, Dumnezeu știe peste ce soi de sămânță de oameni îi da; și nu ți-or putea răbda câte ți-am răbdat noi.

Atunci biata fată, văzând că baba și cu fiică-sa voiesc cu orice chip s-o alunge, sărută mâna tată-său și, cu lacrimi în ochi, pornește în toată lumea, depărtându-se de casa părintească fără nici o nădejde de întoarcere!

Și merse ea cât merse pe-un drum, până ce, din întâmplare, îi ieși înaintea o cățelușă, bolnavă ca vai de capul ei și slabă de-i numărăi coastele; și cum văzu pe fată, îi zise:

— Fată frumoasă și harnică, fie-ți milă de mine și mă grijește, că ți-oi prinde și eu bine vrodată!

Atunci fetei i se făcu milă și, luând cățelușă, o spală și-o griji foarte bine. Apoi o lăsă acolo și-și căută de drum, mulțumită fiind în suflet că a putut săvârși o faptă bună.

Nu merse ea tocmai mult, și numai iaca ce vede un păr frumos și înflorit, dar plin de omizi în toate părțile. Părul, cum vede pe fată, zice:

— Fată frumoasă și harnică, grijește-mă și curăță-mă de omizi, că ți-oi prinde și eu bine vrodată!

Fata, harnică cum era, curăță părul de uscături și de omizi cu mare îngrijire și apoi se tot duce înainte să-și caute stăpân. Și, mergând ea mai departe, numai iaca ce vede o fântână mălită și părăsită. Fântâna atunci zice:

— Fată frumoasă și harnică, îngrijește-mă, că ți-oi prinde și eu bine vrodată!

Fata rânește fântâna și-o grijește foarte bine; apoi o lasă și-și caută de drum. Și, tot mergând mai departe, numai iaca ce dă de-un cuptor nelipit și mai-mai să se risipească. Cuptorul, cum vede pe fată, zice:

— Fată frumoasă și harnică, lipește-mă și grijește-mă, că poate ți-oi prinde și eu bine vrodată!

Fata, care știa că de făcut treabă nu mai cade coada nimănui, își suflecă mânecile, călcă lut și lipi cuptorul, îl humui și-l griji, de-ți era mai mare dragul să-l privești! Apoi își spală frumușel mâinile de lut și porni iarăși la drum.

Și mergând ea acum și zi și noapte, nu știu ce făcu, că se rătăci; cu toate aceste, nu-și pierdu nădejdea în Dumnezeu, ci merse tot înainte până ce, într-una din zile, dis-diminează, trecând printr-un codru întunecos, dă de-o poiană foarte frumoasă, și în poiană vede o căsuță umbrită de niște lozii pletoase; și când s-apropie de acea casă, numai iaca o babă întâmpină pe fată cu blândețe și-i zice:

— Da' ce cauți prin aceste locuri, copilă, și cine ești? — Cine să fiu, mătușă? Ia, o fată săracă, fără mamă și fără tată, pot zice; numai Cel-de-sus știe câte-am tras de când mama care m-a făcut a pus mâinile pe piept! Stăpân caut și, necunoscând pe nime și umblând din loc în loc, m-am rătăcit. Dumnezeu însă m-a povățuit de-am nimerit la casa d-tale și te rog să-mi dai sălășluire.

— Sărmană fată! zise bătrâna. Cu adevărat numai Dumnezeu te-a îndreptat la mine și te-a scăpat de primejdii. Eu sunt Sfânta Duminică. Slujește la mine astăzi și fii încredințată că mâine n-ai să ieși cu mâinile goale de la casa mea.

— Bine, măicuță, dar nu știu ce trebi am să fac. — Ia, să-mi lai copilașii, care dorm acum, și să-i hrănești; apoi să-mi faci bucate; și, când m-oi întoarce eu de la biserică, să le găsesc nici reci, nici fierbinți, ci cum îs mai bune de mâncat.

Și, cum zice, bătrâna pornește la biserică, iară fata suflecă mânecile și s-apucă de treabă. Întâi și-ntâi face lăutoare, apoi iese afară și începe a striga:

— Copii, copii, copii! Veniți la mama să vă lăie! Și când se uită fata, ce să vadă? Ograda se umpluse și pădurea fojgăia de-o mulțime de balauri și de tot soiul de jivine mici și mari! Însă, tare în credință și cu nădejdea la Dumnezeu, fata nu se sperie; ci le ia pe câte una și le lă și le îngrijește cât nu se poate mai bine. Apoi s-apucă de făcut bucate, și când a venit Sfânta Duminică de la biserică și a văzut copiii lăuți frumos și toate trebile bine făcute, s-a umplut de bucurie; și după ce-a șezut la masă, a zis fetei să se suie în pod și să-și aleagă de-acolo o ladă, care-a vrea ea, și să și-o ia ca simbrie; dar să n-o deschidă pân-acasă, la tată-său. Fata se suie în pod și vede acolo o mulțime de lăzi: unele mai vechi și mai urâte, altele mai noi și mai frumoase. Ea, însă, nefiind lacomă, ș-alege pe cea mai veche și mai urâtă dintre toate. Și când se dă cu dânsa jos, Sfânta Duminică cam încrețește din sprâncene, dar n-are încotro. Ci binecuvântează pe fată, care își ia lada în spate și se întoarnă spre casa părintească cu bucurie, tot pe drumul pe unde venise.

Când, pe drum, iaca cuptorul grijit de dânsa era plin de plăcinte crescute și rumenite... Și mănâncă fata la plăcinte, și mănâncă, hăt bine; apoi își mai ia câteva la drum și pornește.

Când, mai încolo, numai iaca fântâna grijită de dânsa era plină până-n gură cu apă limpede cum îi lacrima, dulce și rece cum îi gheața. Și pe colacul fântânii erau două pahare de argint, cu care a băut la apă până s-a răcorit. Apoi a luat paharele cu sine și a pornit înainte.

Și mergând mai departe, iaca părul grijit de dânsa era încărcat de pere, galbene ca ceara, de coapte ce erau, și dulci ca mierea. Părul, văzând pe fată, și-a plecat crengile-n jos; și ea a mâncat la pere și și-a luat la drum câte i-au trebuit.

De-acolo mergând mai departe, iaca se întâlnește și cu cățelușa, care acum era voinică și frumoasă, iară la gât purta o salbă de galbeni pe care a dat-o fetei, ca mulțumită pentru că a căutat-o la boală. Și de aici, fata, tot mergând înainte, a ajuns acasă la tată-său. Moșneagul, când a văzut-o, i s-au umplut ochii de lacrimi și inima de bucurie. Fata atunci scoate salba și paharele cele de argint și le dă tătâne-său; apoi deschizând lada împreună, nenumărate herghelii de cai, cirezi de vite și turme de oi ies din ea, încât moșneagul pe loc a întinerit, văzând atâtea bogății! Iară baba a rămas opărită și nu știa ce să facă de ciudă. Fata babei atunci și-a luat inima-n dinți și a zis:

— Las', mamă, că nu-i prădată lumea de bogății; mă duc să-ți aduc eu și mai multe.

Și cum zice, pornește cu ciudă, trăsbind și plesbind. Merge și ea cât merge, tot pe acest drum, pe unde fusese fata moșneagului; se întâlnește și ea cu cățelușa cea slabă și bolnavă; dă și ea de părul cel ticsit de omide, de fântâna cea mălită și seacă și părăsită, de cuptorul cel nelipit și aproape să se risipească; dar când o roagă și cățelușa, și părul, și fântâna, și cuptorul ca să îngrijească de dânsule, ea le răspundea cu ciudă și în bătaie de joc:

— Da' cum nu!? că nu mi-oi feșteli eu mânuțele tătucuței și a mămuțuței! Multe slugi ați avut ca mine?

Atunci, cu toatele, știind că mai ușor ar putea căpăta cineva lapte de la o vacă stearpă decât să te îndatorească o fată alintată și leneșă, au lăsat-o să-și urmeze drumul în pace și n-au mai cerut de la dânsa nici un ajutor. Și mergând ea tot înainte, a ajuns apoi și ea la Sfânta Duminică; dar și aici s-a purtat tot hursuz, cu obrăznicie și prostește. În loc să facă bucatele bune și potrivite și să lăie copiii Sfintei Duminici cum i-a lăut fata moșneagului de bine, ea i-a opărit pe toți, de țipau și fugeau nebuni de usturime și de durere. Apoi bucatele le-a făcut afumate, arse și sleite,

de nu mai era chip să le poată lua cineva în gură... și când a venit Sfânta Duminică de la biserică, și-a pus mâinile-n cap de ceea ce-a găsit acasă. Dar Sfânta Duminică, blândă și îngăduitoare, n-a vrut să-și puie mintea c-o sturlubatică și c-o leneșă de fată ca aceasta; ci i-a spus să se suie în pod, să-și aleagă de-acolo o ladă, care i-a plăcea, și să se ducă în plata lui Dumnezeu. Fata atunci s-a suit și și-a ales lada cea mai nouă și mai frumoasă; căci îi plăcea să ia cât de mult și ce-i mai bun și mai frumos, dar să facă slujbă bună nu-i plăcea. Apoi, cum se dă jos din pod cu lada, nu se mai duce să-și ia ziua bună și binecuvântare de la Sfânta Duminică, ci pornește ca de la o casă pustie și se tot duce înainte; și mergea de-i pârâiau călcâiele, de frică să nu se răzgândească Sfânta Duminică să pornească după dânsa, s-o ajungă și să-i ieie lada.

Și când ajunge la cuptor, frumoase plăcinte erau într-însul! Dar când s-apropie să ia dintr-însele și să-și prindă pofta, focul o arde și nu poate lua. La fântână, așijderea: păhăruțele de argint, nu-i vorbă, erau, și fântâna plină cu apă până-n gură; dar când a vrut fata să puie mâna pe pahar și să ia apă, paharele pe loc s-au cufundat, apa din fântână într-o clipă a secăt, și fata de sete s-a uscat!... Când prin dreptul părului, nu-i vorbă, că parcă era bătut cu lopata de pere multe ce avea, dar credeți c-a avut fata parte să guste vro una? Nu, căci părul s-a făcut de-o mie de ori mai înalt de cum era, de-i ajunsese crengile în nouri! Și-atunci... scobește-te, fata babei, în dinți! Mergând mai înainte, cu cățelușa încă s-a întâlnit; salbă de galbeni avea și acum la gât; dar când a vrut fata să i-o ia, cățelușa a mușcat-o de i-a rupt degetele și n-a lăsat-o să puie mâna pe dânsa. Își mușca fata acum degetelele mămucutei și ale tătucutei de ciudă și de rușine, dar n-avea ce face. În sfârșit, cu mare ce a ajuns și ea acasă, la mă-sa, dar și aici nu le-a ticnit bogăția. Căci, deschizând lada, o mulțime de balauri au ieșit dintr-înșea și pe loc au mâncat pe babă, cu fată cu tot, de parcă n-au mai fost pe lumea asta, și apoi s-au făcut balaurii nevăzuți cu ladă cu tot.

Iar moșneagul a rămas liniștit din partea babei și avea nenumărate bogății: el a măritat pe fiicăsa după un om bun și harnic. Cucușii cântau acum pe stâlpii porților, în prag și în toate părțile; iar găinile nu mai cântau cucușește la casa moșneagului, să mai facă a rău; c-apoi atunci nici zile multe nu mai aveau. Numai atâta, că moșneagul a rămas pleșuv și spetit de mult ce-l netezise baba pe cap și de cercat în spatele lui cu cociorva, dacă-i copt mălaiul.

Anexa 6 – Versurile melodiei Nane – plec

WWW.versuri.ro

Refren: Plec!

Îmi pare rău că plec mamă,

Tinerețea mea e un puzzle ce se destramă.

Plec!

Îmi pare rău că plec tată,

N-am de gând să mă mai uit în urmă niciodată.

Plec!

Îmi pare rău că plec iubito,

Să clădesc viața pe care nu ți-am oferit-o.

E cel mai ușor! Vă rog, vă implor! Nu

spuneți că vă e dor!

Nu e primu' gând, e-al nu știu câtelea

și-a nu știu câta oară când familia mi-l ia.

" Nu pleca! Stai acasă! E nevoie de tine!

O să treacă toate cele rele! Va fi bine! "

M-am săturat și mi-am pierdut răbdarea.

E țara în care cu mâinile-n sân cerem schimbarea.

Vrem marea cu sarea și știm să înotăm,

Da' ne e prea frică de rechini să intrăm.

Învinuim și-aruncăm cu noroi,

Români! Niciodată nu suntem de vină noi!

Hai să dăm înapoi ceasul cu două decenii,

Ați vrut schimbarea, o să ajungeți

victimele lenei!

Vorbim prea mult, facem prea puțin,

și ne sclăvim în străini pentru rate la mașini.

Fug departe, chiar dacă nu-i soluție,

Suntem plasmе stricate, nicio rezoluție.

Refren x 2

Foaia catehetică Duminica Fiului Risipitor

Nr

90/2011

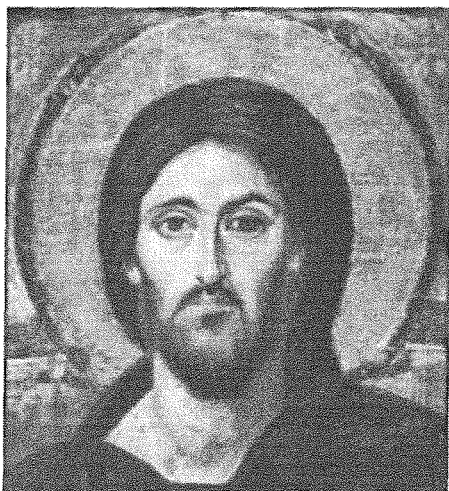
EDITATA DE PROTOPDIATUL ORTODOX ROMÂN IRLANDA

EVANGHELIA*: LUCA 15, 11-32

APOSTOLUL*: I CORINTENI 6, 12-20

Zis-a Domnul Pilda aceasta: „Un om avea doi fii. Și cel mai tânăr din ei i-a zis tatălui său: Tată, dă-mi partea de avere ce mi se cuvine. Și el le-a împărțit averea. Și nu după multe zile, adunând toate, fiul cel mai tânăr s'a dus într-o țară îndepărtată și acolo și-a risipit averea trăind în desfrânări.

Și după ce a cheltuit totul, s'a făcut foamete mare în țara aceea și el a început să ducă lipsă. Și ducându-se, s'a alipit de unul din locuitorii acelei țări, iar acesta l-a trimis la țarinile sale să pască porcii. Și dorea să-și sature pânțelele din roșcovele pe care le mâncau porcii, dar nimeni nu-i dădea. Dar venindu-și în sine, a zis: Câți argați ai tatălui meu sunt îndestulați de pâine, iar eu pier aici de foame! Sculându-mă, mă

Fraților, toate-mi sunt îngăduite, dar nu toate-mi sunt de folos. Toate-mi sunt îngăduite, dar eu nu voi fi stăpânit de ceva. Bucatele sunt pentru pânțele și pânțelele pentru bucate, dar Dumnezeu le va nimici – și pe acesta ca și pe acelea. Trupul însă nu este pentru desfrânare, ci pentru Domnul, și Domnul este pentru trup.

Iar Dumnezeu, Cel ce L-a înviat pe Domnul, ne va învia și pe noi prin puterea Sa.

Nu știți oare că trupurile voastre sunt mădulare ale lui Hristos? Voi lua deci mădularele lui Hristos ca să fac din ele mădularele unei desfrânate? Să nu fie! Sau nu știți că cel ce se alipește de desfrânată este un trup cu ea? Că vor fi – zice Scriptura – cel doi un trup. Iar cel ce se lipește de Domnul este un duh cu El.

Fugiți de desfrânare! Orice păcat pe care-l va face omul este în afară de trup; dar cel ce se desfrânează, păcătuiește în trupul său. Sau nu știți că trupul vostru este templu al Duhului Sfânt. Cel ce este întru voi, Cel pe care de la Dumnezeu îl aveți? și că voi nu sunteți ai voștri? căci cu preț ați fost cumpărați! Slăviți-L dar pe Dumnezeu în trupul vostru și în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu!